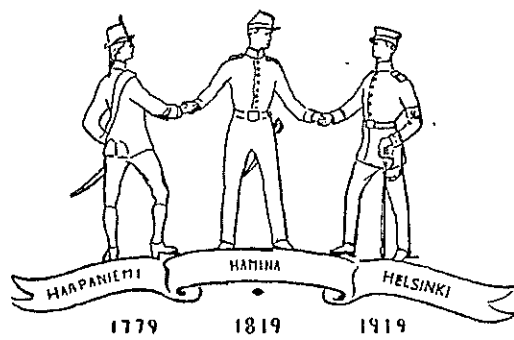

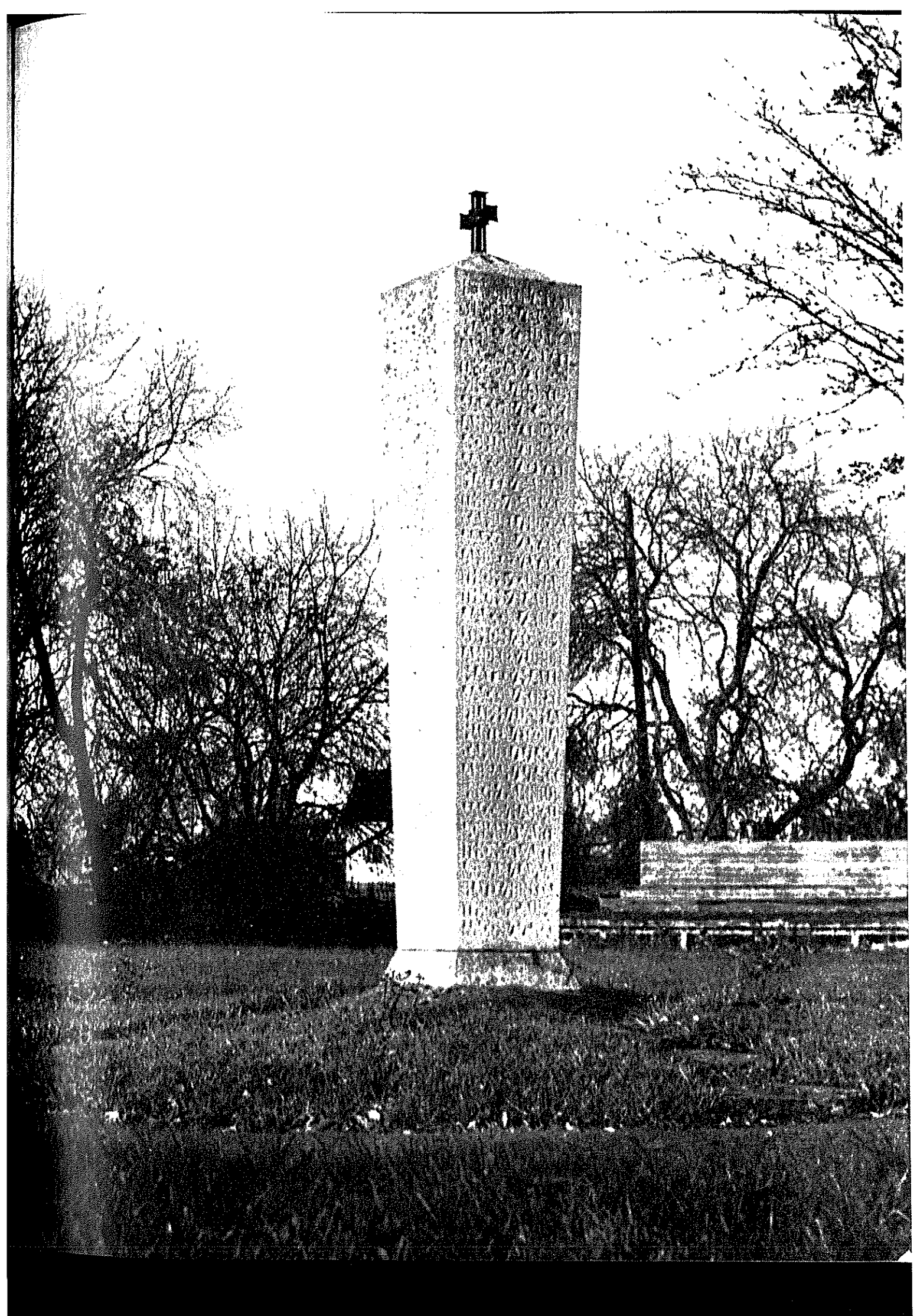
СТАТИСТИКА

N:o 1/1964

№ 61

Vyötti miekan vyötärölle Kupeellensa kylkiraudan

Ajankohtaisia kuulumisia Japanista

Lähetystöneuvos

Kapt evp

MARTTI LINTULAHTI

Nykyaikaisista

liikenneyhteyksistä huolimatta

on Kaukoitää

säilyttänyt

mielessämme hieman

romanttisen

ja kaukaisen aseman.

Lähetystöneuvos

Martti Lintulahden

esitys, jonka hän

piti

Helsingin Kadettiipiirin

vuosikokouksessa 22. 1. 1964,

perustuu omakohtaisiin

kokemuksiin, ja siksi

se valottaa erinomaisesti

elämää

nykypäivän Japanissa.

Minulla on suuri ilo saada olla jälleen ensimmäistä kertaa seitsemän vuoden jälkeen mukana kadettiipiirimme vuosikokouksessa. Tasaan viisitoista vuotta sitten jätin Kadettikunnan sihteerin tehtävät seuraajilleni ja aloitin toimintani siirrettynä aktiivisesta kaaderityöstä ulkomaanedustuksemme tehtäviin. Viimeiset kuusi vuotta olen yrittänyt piirtää Isänmaamme nimeä vaihtelevalla menestyksellä Kaukoidässä maailmankartalle. Palattuani Tokiosta, maamme itäisimmältä etuvartiopaikalta, on minulla erityisen suuri ilo saada tänä iltana kertoa eräitä ajankohtaisia kuulumisia Idästä, nimenomaan Japanista.

Meitä suomalaisia ovat aina kiehtoneet Japanin utuiset saaret ja sen kunnan kansa. Itsepintaisesti kiertää edelleenkin sellainen harhaluulo ja oletamus, että Japanin ja Suomen kansoilla olisi joskus muinaisessa hämärässä ollut yhteisiä historiallisia juuria. Tämä on kuitenkin totuuden nimessä parasta kitkeä jo pois. Mainehikkaan akateemikkomme Kustaa Viikunan viimeaikaiset tutkimukset ovat selvästi osoittaneet, että Suomen kansan permanenttinen olotila on ollut, niihin aikoihin kun Japanin hämääriä saaria asutettiin, Itämeren piirissä ja että kantasuomalaisten oma kulttuuri oli jo korkealla kansallisella tasolla.

Molempien kansojen, suomalaisten ja japanilaisten todellinen alkuperä on jäänyt lopullisesti selvittämättä, mikä johtunee todennäköisesti juuri siitä seikasta, että molemmat kansat omilla tahoiltaan ovat niin ikivanhat, ettei niiltä ajoilta ole peräisin kirjallisia todisteita. Kun Tacitus v 75 jälkeen Kristuksen kirjoitti fenneistä "Germania" teoksessaan, hän kuvasi meidät kurjista kurjimiksi, kuulopuheitten mukaan. Siihen aikaanhan Rooman kaunottaret halusivat verhoakseen turkikisia. Kun Marco Polo kuvasi istuessaan 1200-luvulla vankilassa Japania, Zipangua, tapahtui se myöskin kuulopuheitten mukaan. Siihen aikaan haettiin kallista kiviä, oikeita helmiä ja kultaa Idästä eikä hermeettisesti suljetuille saarille laskettu kauppiaita. Polo halusi vaikuttaa kuulijoihinsa ja kuvasi Japanin saaret rikkaammiksi kuin ne todellisuudessa olivat.

Kielitiede on selvittänyt, ettei Suomen- ja Japanin kielillä ole mitään yhteisiä ominaisuuksia. Niiden vokaalipitoisuus, flektiivisyys, on ainoa samaan sointiin viittaava tunnus, mutta sekin todistaa vain, että ne ovat fällä hetkellä maailman vanhimmat säilyneet kulttuurikieliet. Rotuopillisesti olemme yhtä kaukana toisistamme kuin kuusi on kirsikkapuusta eikä arkeologia salli pienintäkään vertailumahdollisuutta. Siksi on oikeampaa sivuuttaa mieliä kiehtovat haaveet mahdollisista pikkuserkuista ja paneutua vain tosiasiallisiin suhteisiimme, jotka ovat sitäkin arvokkaammat.

Ensimmäisen suomalaisen, joka saapui Japanin saarille, tiedetään olleen tutkimusmatkailija, va-

VANHAA JAPANIA...

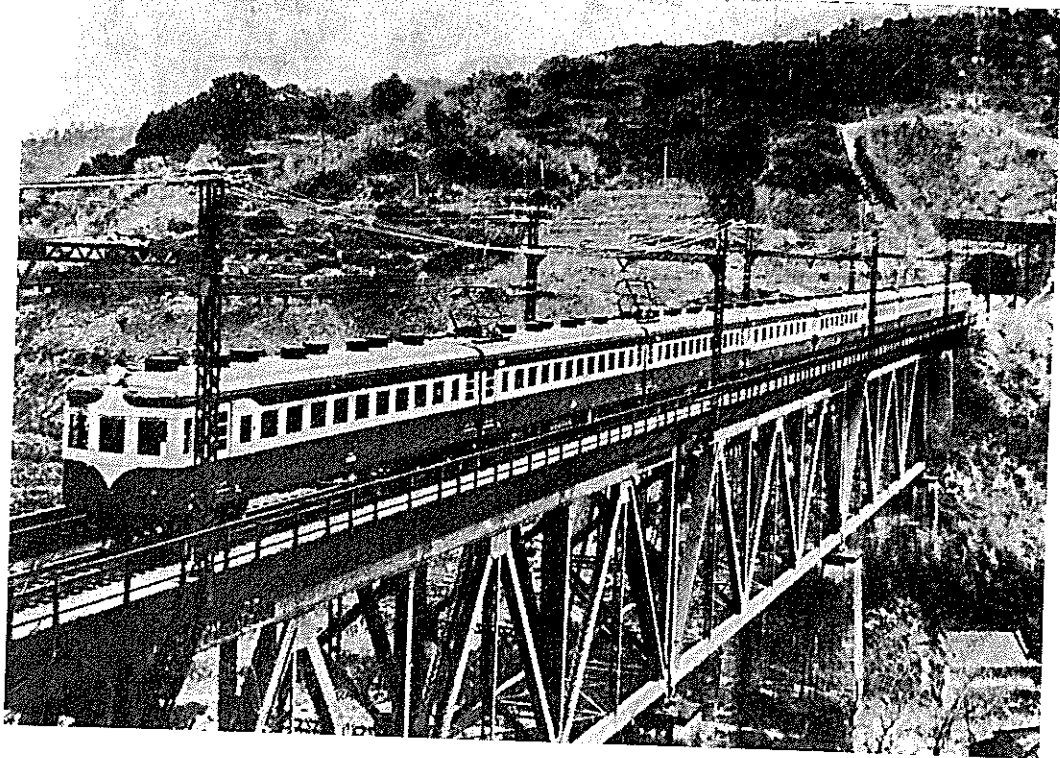
Kamakuran "Daibutsu". Viisitoista metriä korkea pronssinen Buddha, joka on pystytetty n. v. 1260

paaherra Nordenskiöldin, joka viime vuosisadan puolivälin jälkeen saapui Vega-aluksellaan Japaniin purjehdittuaan kuuluisan Koillisväylän. Hänen muistelmissaan tapaa teräviä huomioita, jotka pätevät monissa suhteissa vielä tänäkin päivänä. Toisena Japanissa vaikuttaneena suomalaisena mainitsisin viime vuosisadan loppupuolella suunnittelutehtävissä toimineen suomalaisen sähköinsinööri Elias Pykkäsen, joka vaatimattomasti sanoen oli äidinisäni. Ja kolmantena kävijöitten listalla esiintyy lähetyssaarnaaja Esteri Kurvinen, joka tuli Nagasakin kaupunkiin vuonna 1900. Sen jälkeen onkin suomalaisten kävijöiden lukumäärä lisääntynyt ja viime vuoden aikana heitä oli jo 200—300. Useita retkikuntia nimittäin osallistui järjestettyihin seuramatkoihin.

Matkailumaana Japani onkin aivan ensiluokkainen kohde. Luonto on satumainen, ihmiset ovat vilkkaita ja ystävällisiä, kansallista vanhaa kulttuuria on vaalittu ja sen näkyvinä todisteina ovat vanhat temppelit, palatsit ja teehuoneet. Hotelleja on runsaasti, hinnat ovat kohtuulliset ja palvelus-
 rahasysteemi puuttuu kokonaan. Juomarahan vastaanottamista ei japanilaisen ylpeys salli.

Onnettoman Tyynenmeren sodan jälkeen Japanin laajentunut alue kapeni yht'äkkiä. Japanilla on tällä hetkellä hallussaan vain neljä emäsaar-
 tansa, jotka ovat pohjoisesta lukien Hokkaido, Honshu, Kyushu ja Shikoku. Lisäksi on näiden saarien lähiympäristössä lukematon joukko pikkusaaria. Maan pinta-ala on jokseenkin sama kuin Suomen, mutta asukkaita on lähes 100 miljoonaa.

Jotta jokaiselle voitaisiin taata työ- ja elinmahdollisuudet Japanissa on sijoitettava useita samaan työhön, jonka meillä kykenisi hoitamaan yksikin henkilö. Tästä on tietysti haittaakin ja seurauksena eräänlaista "byrokratian" kasvua, mutta toisaalta olosuhteet huomioonottaen sellainen on välttämätöntä. Niinpä tehdaskäynneillä pistääkin meikäläisen silmään ensimmäiseksi juuri se seikka, että saman koneen ääressä työskentelee useampia työntekijöitä kuin meillä. Kuitenkin työtahti on paljon kovempaa. Tehtaat huolehtivat hyvin työläisistään. Kaikilla on talon puolesta siistit, värikkäät ja aistikkaat työvaatteet, heille kuuluu aterioita, ilmaiset työmatkat, kolmannentoista kuu-
 kauden palkka, sairaanhoito, asumisetuja ym, mikä kaikki on vähitellen nostamassa Japanissa kustan-

...JA UTTA JAPANIA

Pikajuna Tokion ja Numazun välillä

nustason Euroopassa vallitsevan yleistason tasalle. Takavuosina esitetyt käsitykset Japanin halvasta työvoimasta eivät enää pidä paikkaansa. Tosin voidaan sanoa, että suurteollisuudessa japanilaisen työläisen palkkataso jää vielä 50—70 % jälkeen meikäläisestä keskitasosta. Kotiteollisuudessa, jota Japanin teollisuudesta on vielä melkein puolet, palkkataso on vieläkin alhaisempi. Toisaalta tehtaot alkavat automatisoitua, joten niiden tuotanto on vuosi vuodelta kasvamassa. Niinpä suurimmat tekstiilikutomot "käyvät jo nyt sähköaivoilla". Mallit syötetään elektroni-computerilla jättiläis-saleihin ja työntekijät on siirretty uudenlaisiin tehtäviin saman teollisuuslaitoksen piirissä, esim Nippon Bosekin-Osakassa olevilla kutomoilla. Samaten on asian laita Suomessa DATSUN-autoiltaan tunnetuksi tulleen Nissan OY:n lähellä Jokohamaa sijaitsevilla Oppaman tehtailla. Tulkoon mainituksi, että Japani valmistaa yli 1 milj autoa vuodessa.

Japanin taloudellinen kasvu on jatkunut vuosittain tasaisesti 10 %:lla ja kehitys näyttää edelleen jatkuvan.

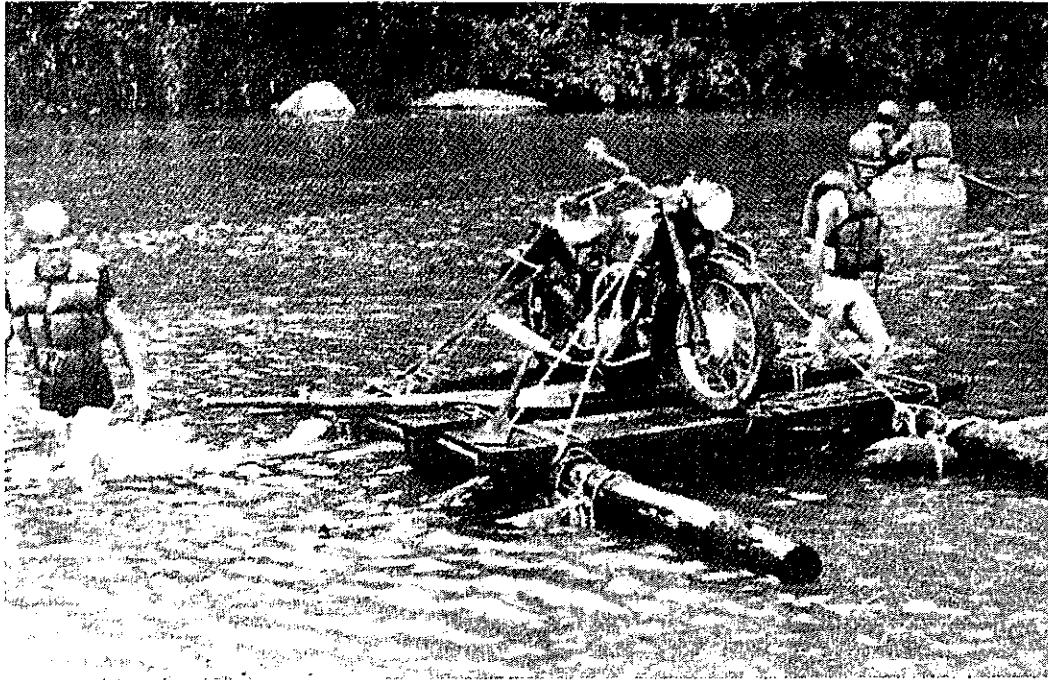
Tuotantoluvuista mainittakoon esimerkkinä terästeollisuus, jonka tuotantoindeksi oli vuonna 1960 100 ja tämän vuoden alussa yli 122. Japani kilpaileekin tällä hetkellä Länsi-Saksan kanssa kolmannesta sijasta maailman suurimpien teräksenvalmistajien luokassa USA:n ja Neuvostoliiton

jälkeen siitä huolimatta, että Japanilta puuttuvat täysin raaka-aineet.

Edelleen vielä toisen esimerkin ottaaksemme laivanrakennus käsitti viime vuonna yhteensä 3 miljoonaa bruttotonnia, josta 70 % oli 50—100.000 tonnin tankkialuksia. Niinpä Japani alkaa olla suurin laivanrakentaja jo koko maailmassa.

Tosin Japani kamppailee jatkuvasti taloudellisten vaikeuksien kanssa. Ulkomaankauppa on kyläläkin pysytellyt tasapainossa viimeisten parin vuoden aikana, mutta hiipivä inflaatio on jo selvästi havaittavissa. Hintojen ja palkkojen kilpajuoksu on myös Japanissa aiheuttanut hallituspiireille suurta huolta. Esimerkiksi viime vuoden aikana jouduttiin useille palkkakuopparyhmille korottamaan jopa pariin otteeseenkin palkkoja, niin että saman vuoden aikana eräät alemmat virkamiesluokat saivat jopa 30 %:n korjauskorotuksen.

Japanin irtaantuminen sodasta tapahtui kuten tiedämme Keisarin radiopuheessaan välittämällä käskyllä. Eräs Japanin johtavimmista valtiomiesvanhuksista kerran kertoi minulle ajatuksistaan, mikä teki Suomen irtaantumisen sodasta syksyllä 1944 mahdolliseksi. Hänen mielestään marsalkka Mannerheimin ehdoton auktoriteetti oli verrattavissa Japanin Keisarin auktoriteettiin, jonka ansiosta menetysten jälkeen kaaos tai opportuunismi eivät päässeet vallalle. Mielestäni vertauksessa on kaunis parallellismi nähtävissä.

JAPANIN ITSEPUOLUSTUSJOUKOT

Tiedustelukomppania harjoittelee ylivenoa tilapäisin yllimenovälinein

Sodan päättymisen jälkeen liittoutuneet kaukonäköisesti alkoivat jälleenrakentamisen sisäisestä, henkisestä perustasta ja laativat Japanille uuden demokraattisen perustuslain. Kahdeksantoista vuotta sen jälkeen kun tämä sisäinen jälleenrakennustyö pantiin alkuun, voidaan sanoa, että vaikeuksista huolimatta tämä uusi länsimainen järjestelmä on jo suurimmaksi osaksi omaksuttu. Valistunut japanilainen on tällä hetkellä ylpeä velvollisuuksistaan ja oikeuksistaan.

Sisäpolitiikassa on aika ajoin ollut varsin kiihkeitäkin yhteenottoja. Kiihkokansalliset ja ääri-vasemmistolaiset elementit ovat silloin tällöin aiheuttaneet maan maineelle ikäviäkin kolhaisuja. Muistammehan esim. sosialistijohtaja Asanuman bruttaalin murhan käynnissä olevien televisiokameroiden edessä ja vasemmistoylioppilaitten Zengakuren-nuorison mielettömän ryntäyksen Parlamenttitaloa vastaan. Muutoin voidaan sanoa Japanin sisäpolitiikan olleen jopa ihmeteltävän vakaata. Maalle on ollut onneksi, että yksi ja sama puolue, konservatiivinen Liberaalis-Demokraattinen puolue, on saanut olla jatkuvasti vallassa jo lähes kymmenen vuotta. Se on voinut laatia maalle talouspoliittisia ohjelmia ja myöskin virheistään huolimatta toteuttaa ne maan onneksi.

Ulkopolitiikan alalla voidaan Japanilla sanoa olevan kolme pääongelmaa. Suhteet Neuvostoliittoon ovat kylläkin hyvät ja kauppa- sekä kult-

tuurivaihtoa ylläpidetään yhä kasvavassa määrässä. Sitä vastoin Japani ei ole suostunut allekirjoittamaan vielääkään rauhansopimusta Neuvostoliiton kanssa, koska se katsoo venäläisten miehittäneen epäoikeutetusti pohjoisimman Hokkaido-saaren luona näköetäisyyden päässä olevat ikimuistoiset japanilaiset Etelä-Kuriilien saaret.

Toisena pahana kantona kaskessa ovat suhteet Etelä-Koreaan, jonka kanssa on käyty jatkuvasti turhaan raskaita ponnistuksia kysyviä neuvotteluja suhteitten normalisoimiseksi.

Viimeiseksi suureksi probleemaksi todettakoon suhteet Manner-Kiinaan. Sodan jälkeen pääsivät kaupalliset suhteet käyntiin yksityisten liikkeitten aloitteesta, mutta ne katkesivat pahoin vuonna 1958 Nagasakissa sattuneen välikohtauksen johdosta. Eräässä Manner-Kiinan postimerkkinäytelyssä, joka oli järjestetty huomattavaan tavaratuloon, nuorukaiset ajattelemattomasti repivät alas Kiinan lipun. Suhteita on koetettu solmia useaan otteeseen uudelleen ja aivan viime aikoina onkin siinä jälleen onnistuttu jossakin määrin. Peking vaatisi kaupalliset suhteet liitettäväksi poliittisiin, mutta Japanin hallitus on tähän saakka koettanut pysyttää kaupalliset suhteet niistä erillään olevana, vain normaalina välttämättömyyden sanelemana kanssakäymisenä.

Japani on uusinnut turvallisuussopimuksen Yhdysvaltain kanssa ja sitoutunut puolustamaan itse

itseään. Tosin tämä seikka on aiheuttanut paljon sisäisiä ristiriitoja ja ankaraa kamppailua mm parlamentin piirissä, sillä nykyinen perustuslaki ei hyväksy sodankäyntiä, vaan pitää sitä tuomittavana menettelynä. Näin ollen nykyisille puolustusvoimille, joista käytetään nimitystä "Itsepuolustusjoukot", ei löydy lainopillista perustaa. Kuitenkin näitä "poliisijoukkoja" on kaikki aselajit yhteenlaskettuina jo lähes 200.000 miestä. Niin maavoimien, ilmavoimien kuin merivoimienkin kalustot ovat kaikki uusia, alan viimeisiä vaatimuksia vastaavia. Maassa valmistetaan puolustustarvikkeita jossakin määrin lisensseillä. Miehistö on hyvää nuorta ainesta. Maassa ei ole asevelvollisuutta, vaan eräänlainen värväysvalintajärjestelmä.

Ja vielä muutama sana Suomen ja Japanin välisistä suhteista. Maittemme väliset suhteet eivät ole koskaan olleet paremmat kuin tätä nykyä. Sodan jälkeen jäätin tunnustelevalle kannalle joksikin aikaa, mutta kun traditionaalinen selluloosakauppamme alkoi jälleen löytää tiensä Japaniin ja suomalaiset ostajat olivat halukkaita ostamaan japanilaisia tuotteita, varsinkin tekstiilejä, maat solmivat konsulaariset suhteet 1952. Ne muutettiin diplomaattisiksi suhteiksi vuonna 1957 ja lähetystöt korotettiin vastavuoroisesti suurlähetystöiksi vuonna 1963.

Vanhaa kauppasopimusta vuodelta 1926 on noudatettu edelleenkin. Vuoden 1962 alusta lähtien Suomi myönsi Japanille multilateraalisen tuontikohtelu-oikeuden. Japani puolestaan lupasi Suomelle tuontinsa vapautetun ja vapautettavan kohtelun. Tällä hetkellä Japanin tuonti on vapautettu jo 93-prosenttisesti.

Tosin kauppavaihto maittemme välillä on vielä vaatimatonta suuruusluokkaa, yhteensä vuosittain alle 10 miljoonaa dollaria, vastaavan luvun Ruotsin ja Japanin kaupassa ollessa melkein kolminkertainen. Mutta maassa on uskomattoman paljon "good williä" Suomea kohtaan, ja kun kauppa ei ole koskaan yksipuolista on Japanin kaupallamekin vielä paljon varalla käyttämättömiä mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Kulttuurin alalla on Japanissa vallalla oikea "Suomi-innostus". Sikäläinen Japanilais-suomalainen seura on uudelleen alkanut reippaalla tavalla toimia maittemme kulttuurisuhteitten kehittämisen hyväksi. Tokion yliopistoissa opiskellaan harrastusaineena suomenkieltä. Sibeliuksen ja muidenkin säveltäjemme teoksia esitetään vakituisesti Japanin konserttien, radion ja television ohjelmissa, muotoilumme ja arkkitehtuurimme ovat saavuttaneet virallisen päälinja-aseman voittoa ankarassa kilpailussa monet muut, esim amerikkalaisen linjan. Laulutaittemme kansainvälinen ylpeys, Kim Borg, valloitti viime keväänä Japanin musiikkiyleisön, ja kapellimestariemme suurmes-tari, professori Tauno Hannikainen, tulee helmikuussa johtamaan useita konsertteja Japanissa.

Kaikkiaan tuntevat sitäpaitsi juuri hiljattain menestyksellisesti Helsingissä vierailleen kapellimestari Akeo Watanaben nimen. Suomalaiselta äidiltään saamansa herätteen johdosta hän on omistautunut suurenmoisella ja näkyvällä tavalla maittemme välisen ystävyuden ylläpitämiselle ja luji-ttamiselle.

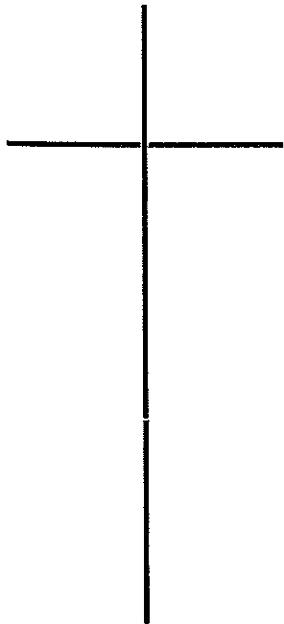
Ajatellessamme näitä monia aikaansaannoksia maittemme välisessä vuorovaikutuksessa ja kanssakäymisessä haluaisin lopettaa nämä Teille tuomani Kauko-Idän terveiseni sanomalla japanilaiseen tapaan "FINRANDO TO TAINICHI KANKEI WA, BANZAI" (Eläköön Suomen ja Japanin suhteet 10.000 vuotta).

NAPUEN TAISTELU

250-vuotismuisto

Helmikuun 19 p:nä tuli kuluneeksi 250-vuotta taistelusta, jossa lopullisesti sinetöitiin erään historiamme raskaimman vaiheen, Ison vihan, alkaminen. Napuan taistelussa tuhoutui kenraali C G Armfeltin karoliiniarmeija menettäen yli puolet miehistään. Vaikka taistelu oli täydellinen tappio, se on kuitenkin eräs suomalaisen sitkeyden ja taistelutahdon voimakkaimpia osoituksia. Puutteellisesti varustetut ja kolme vuorokautta pakkasessa seisseet joukot taistelivat esimerkillisellä tavalla lähes kaksinkertaista ylivoimaa vastaan. Raskaimman uhrin antoivat jalkaväki, nostomiehet ja riveihin liittyneet talonpojat. Taistelun kääntyessä tappioksi pääsi vain erillisiä osastoja murtautumaan saartorenkasta, niiden mukana pelastui myös kenraali Armfelt. Kentälle jäi kaatuneina yli 2600 miestä ja vain muutama sata joutui vangiksi.

Tämänkertainen otsikkokuva, (valok K J Mieltä) Napuella kaatuneiden Laihialaisten muistopatsas, on omistettu Napuan sankareiden muistolle.

IN MEMORIAM

Eversti
Richard Julius Lorentz

* 17. 1. 1900

† 23. 11. 1963

Kadetti n:o 88

2. kurssi

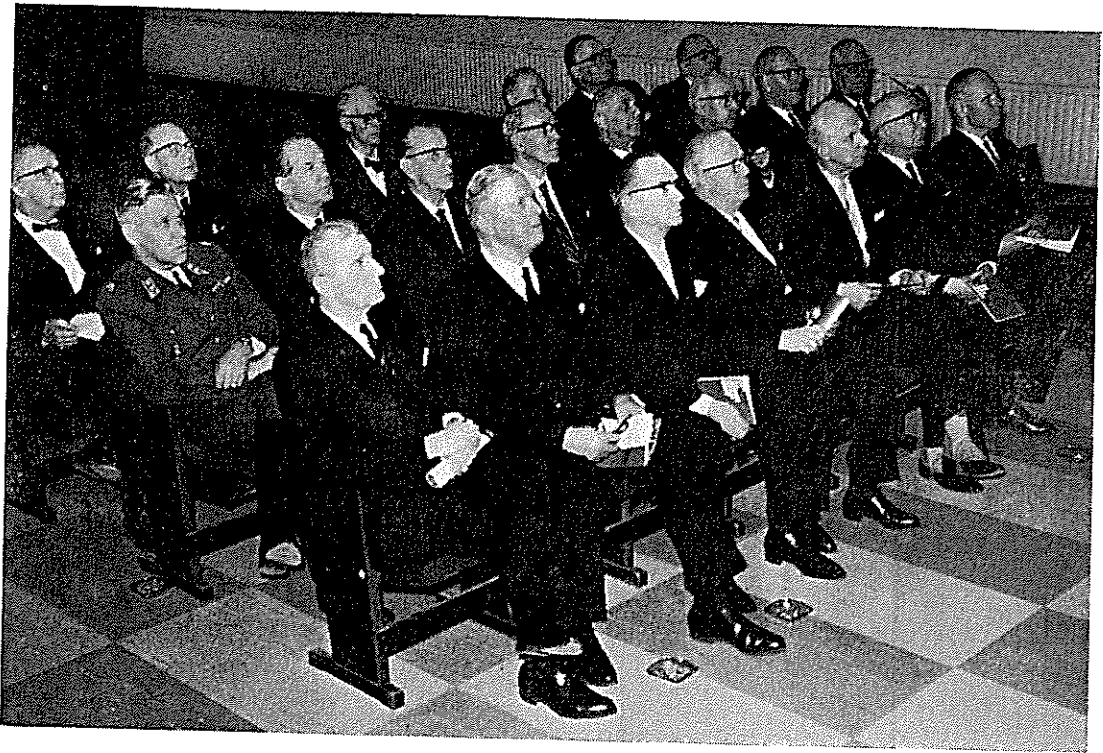
Kapteeni
Kaarlo Mustonen

* 9. 6. 1898

† 17. 3. 1963

Kadetti n:o 548

9. kurssi

45 VUOTTA I KADETTIKURSSIN ALKAMISESTA

Edestä vas: Nordgren, Ramsay, Gröning, Valkama, Ulfsson, Alftan, Kraemer, evl Sirkkanen, v Essen, Tähtinen, Laaksonen, Franck, Schauman, Lucander, Ericsson, Bahne, Homén, Makkonen, Edgren, de Prado, Saurio

TERVEHDYS TÄMÄN PÄIVÄN KADETEILLE

Tammikuun 25. pnä tuli kuluneeksi 45 vuotta ensimmäisen kadettikurssin alkamisesta. Merkkipäivänsä kunniaksi kurssi kokoontui lounaalle, joka nautittiin Kadettikoululla yhdessä nykyisten kadettien kanssa. Päivän ohjelmassa oli lisäksi kunnianosoitus kaatuneiden kadettiupseerien sankaritululla ja tutustumiskierros Kadettikoulussa. Kierroksen lomassa koulun johtaja, eversti B Backström piti esityksen tämän päivän Kadettikoulusta.

Kaksikymmentäkaksi ensimmäisen kadettikurssin jäsentä osallistui yhteiseen toveri-iltaan, jossa palautettiin mieleen neljänkymmenenviiden vuoden takaisia hauskoja muistoja. Osanottajamäärä kelpaa varmasti esikuvaksi nuoremmille kadettipolville, sillä kurssilaisia on elossa kaksikymmentähdeksän ja poissaolot johtuivat ulkomailla olostta ym "laillisista esteistä".

Kylkraudan toimituskunta on kiitollinen saadessaan julkaista Kadetti n:o 11:n, kenraalimajuri Y Valkaman Kadettikoululla pitämän puheen. Tämä puhe valottaa mielenkiintoisella tavalla niitä olosuhteita, joissa itsenäisyysaikamme kadettikoulutus alkoi 45 vuotta sitten.

Olemme tulleet tänään koulun perustamispäivänä tervehtimään Kadettikoulua ja Teitä nuoret kadetit. Kiitos siitä, että olemme saaneet näin tehdä.

Tänään on kulunut täsmälleen 45 vuotta siitä, kun itsenäisen Suomen Kadettikoulu perustettiin. Silloin, 25. 1. 1919, me ensimmäisen kadettikurssin kadetit saavuimme koulun suojiin saamaan tulevaa upseeritehtäväämme varten tarpeellista peruskoulutusta. Me kuuluimme silloin Suomen nuorisoon, jonka uhri- ja taisteluvalmiudelle tämän maan itsenäistämisen luotiin. Me olimme osallistuneet kukin paikallamme vapaussotaan ja monivuotisen sotilaspalveluksen jälkeen me myös lopetimme sotilasuramme sotiin, s.o. talvi- ja jatkosotamme kovina vuosina tai niiden jälkeen.

Vapaussota suoritettiin vähäisin sotilaallisin tiedoin ja taidoin. Koulutettuja olivat vain Jääkäripataljoona 27:n kouluttamat Suomen Jääkärit, mutta heistäkin oli vain pieni osa saanut upseerikoulutusta. Lisäksi oli ylipäälliköllä, kenraali Mannerheimillä kourallinen Venäjän armeijassa palvelleita suomalaisia upseereita ja toinen kourallinen ent. Suomen sotaväessä up-

seereina toimineita, joiden tiedot ja taidot olivat täysin vanhentuneet. Me emme tahdo tietenkään myöskään unohtaa saksalaisten joukkojen ja ruotsalaisten ym. vapaaehtoisten osallistumista vapaussotaamme. Kun sodan jälkeen ryhdyttiin luomaan itsenäisen Suomen puolustusvoimia, aloitettiin jo v. 1918 syksyllä Lappeenrannan ja Markovillan upseerikurssit upseeritarpeen nopeata ja väliaikaista täyttämistä varten. Puolivälissä syyskuuta 1918 alkoi näiden lisäksi ensimmäinen aktiiviupseerikurssi, Haminan Fahnenjunkerschule. Kun tämän kurssin toiminta, Saksan hävittyä I maailmansodan, joulukuun lopussa päättyi, järjesti ylipäällikkö Suomen Kadettikoulun jälleen toimintaan, jatkamaan Fahnenjunkerschulen opetustyötä. Kurssia vahvistettiin jossakin määrin ja Kadettikoulun I:n kurssi alkoi 25. 1. 1919.

Meille, jotka olimme I:llä kadettikurssilla ja sotapalveluksessa eräitä vuosikymmeniä, sallittaneen tässä tilaisuudessa keskittyä muistoihimme ja myös ajattelemaan ja tutkimaan mikä on se perintö, minkä Kadettikoulu meille antoi ja mikä tästä perinnöstä yhä edelleen meihin vaikuttaa; antoi meille voimia sodan ankarissa toiminnoissa ja vaaroissa ja yhdistää meidät yhä mitä yhtenäisimmäksi veljesryhmäksi, jonka keskuudessa ei ole riitoja tai erillisiä pyrkimyksiä. Jos löydämme vastauksen tutkimuksellemme, voimme saatuamme tilaisuuden tulla nyt tervehtimään Teitä nuoret kadetit, esittää Teille jotain rakentavaa.

Sotilallinen koulutus Kadettikouluissa v. 1919—20 ei ollut parasta mahdollista — ei voinut olla. Meillä oli suomalaisittain nimikuuluja opettajia, kuten kenraalit Nenonen, Ignatius, von Gerich, Bergh, Hjelmman ym ja käytännön opettajina jääkäriupseereita: Hannell, Palojärvi, Lagus, Berg jne. Mutta he olivat silloin kaikki opetustyöhön tottumattomia ja opettaminen suomenkielillä oli useille mahdotonta, koska suomenkielistä sotilaskirjallisuutta ei ollut, ei tiedetty suomenkielisiä sotilaallisia termejä mikäli niitä oli olemassakaan. Te, nykyiset kadetit olette tässä suhteessa meitä paremmassa asemassa. Teillä on opettajia, jotka ovat Suomessa koulutettuja ja kasvatettuja. He ovat johtaneet omia joukkojamme jo rauhan ja ennenkaikkea sotien aikana. Kirjat ja termit ovat myös olemassa. Meidän oli opittava kaikki tämä pääasiallisesti vasta koulun päätettyämme, kun Te sensijaan pääsette tarmolla opiskellessanne kaikesta selvälle jo kouluvaiheessa.

Kasvatustoiminta meidän aikanamme oli kyllä hyvää ja vakavaa, mutta näin jälkeinpäin ajateltuna se oli vanhasta Suomen Kadettikoulusta periytynyttä ja pikkupoikiin soveltuvaa kasvatusta, hieman liiaksi lapsenomaista. Niinpä kenraali Ignatius kerran tokaisikin arestissa istuvalle kadetille lohdu-

tuksen sanansa: ”Eihän se mikään kunnan kadetti ole, joka ei kertaakaan ole istunut arestissa.” Tämä oli ehkä soveliaasti sanottu vanhan Haminan pikkukadeteille, mutta tuskin vapaussodan kokeneille vanhemmille miehille. Muuten kasvatusta oli kyllä vakavaa ja varsin sopivaa nuorille miehille, jotka olivat hakeutuneet kouluun tullakseen vakinaisen väen upseereiksi ja tarvittaessa taistelemaan maamme ja kansamme vapauden ja itsenäisyyden puolesta.

Uskon edellä esitetystä huolimatta, että kadettitoverini koulun ensi vuosilta yhtyvät minuun sanoessani, että tärkeintä mitä opimme silloisessa internaatissa oli se, että ennätimme tutustua kaikki toinen toisiimme, toistemme parhaisiin ja myös heikoimpiin ominaisuuksiin, ja että se ystävyys, joka keskuuteemme kouluvuotena syntyi, on säilynyt rikkumattomana jo 45 vuotta. Tästä hyvänä esimerkkinä mainitsen sen, että kutsuessani I:n kurssin kadetit 35-vuotiskokouksemme 10 vuotta sitten, meistä oli neljä ulkomailla ja kaksi lähetti minulle lääkärintodistuksen, kun taas kaikki muut elossa olevat olivat paikalla. Sama on tilanne suurin piirtein myös tämänkin kokouksen kohdalla.

Haluankin keskittyä tervehdyksessäni Teille, Herrat Kadetit, siihen toivomukseen, että luokkaa keskuuteenne kouluaikanaan luja ja tietoinen yhteishenki, jonka keskeisimpänä perusajatuksena on isänmaan rakkaus ja vihkiytyminen maamme ja kansamme palvelukseen. Te ette ole vielä joutuneet kestämään sodan kovuutta. Toivonkin, että tulette siitä vastakin säästymään. Mutta jos käy toisin on Teidän myös pystyttävä johtamaan sodassa joukkoosastoja. Teidät on siihen koulutettu paremmin kuin ne monet tuhannet reserviupseerikoulutuksen saaneet miehet, jotka myöskin tulevat silloin saamaan johtajan vastuunalaisia tehtäviä. Johtaminen kuuluu lähinnä parhaiten koulutetuille. Tästä esimerkkinä haluan Teille kertoa meidän kurssimme kadetti Mathias Caloniuksesta, joka oli palvellut komppanianpäälliköksi saakka Suomessa, mutta sitten eron saatuaan muuttanut Austraaliaan, jossa hänellä oli valtiomme virka. Saatuaan tiedon talvisotamme puhkeamisesta hän viipymättä jätti paikkansa siellä ja matkusti ensimmäisellä laivalla Suomeen. Kun hänellä ei ollut rahaa matkaa varten, hän pestautui lämmittäjäksi laivaan. Kun muut matkustajat kuulivat hänestä ja hänen pyrkimyksistään osallistua Suomen talvisotaan, he keräsivät matkarahat Caloniukselle I:een luokkaan. Calonius otti vastaan rahat, mutta ei luopunut lämmittäjän tehtävästään, vaan lahjoitti varat Suomessa sotakuluille. Hän ennätti mukaan talvisotaan ja antoi henkensä sodan viimeisenä taistelupäivänä.

Costantem decorat Honor — Kunnia kestäväisen palkinto!

Uusi Puolustusministeri

18. 12. 1963

Kaarlo Olavi Leinonen
18. kurssi

Kenraaliluutnantti

6. 12. 1963

Reino Erkki Hirva
10. kurssi

Kenraalimajuri

7. 2. 1964

Yrjö Ilmari Keinonen
26. kurssi

Suomalaiset sofuri vierailla faifelukentilla

majuri

N Lappalainen

HAKKAPELIITAT 30-VUOTISESSA SODASSA VV 1630—1648

1. Yleistä

Kolmikymmenvuotinen sota lienee lukijakunnan mielessä kirkkaampana kuin muut Ruotsi-Suomen yhteisistä Itämeren eteläpuolelle suuntautuneista sotaretkistä. Sisältyihän tämän sodan tapahtumiin sarja loistavia voittoja, jotka vaikuttivat voimakkaasti suomalaisen soturimaineen syntymiseen. Ne ovat olleet innoittajina vielä jälkipolvillekin.

Kolmikymmenvuotinen sota alkoi v 1618 böömläisten protestanttien kapinalla katolista kuningatasaan vastaan. Suomi-Ruotsi sekaantui sotaan kymmenen vuotta myöhemmin, jolloin edellisen sodan päättymisestä olikin kulunut jo lähes vuosi. Pääjoukkoineen Kustaa II Aadolf marssi Saksaan kuitenkin vasta v 1630. Muodollisena syynä oli protestanttisen uskon puolustaminen. Perimmäisenä syynä lienee ollut pelko, että katolilaisten voitto aiheuttaisi sotilaallisen uhkan Ruotsi-Suomea vastaan ja heikentäisi erityisesti Ruotsin asemaa Itämeren piirissä. Hyökkäys katsottiin siis jälleen parhaaksi puolustukseksi.

Tämäkin sota oli niin pitkäaikainen ja monivaiheinen, ettei sitä voida yhden kirjoituksen puitteissa kuvata kuin pääpiirtein.

2. Kotimaan ulkopuolelle komennetut joukko-osastot

Ruotsi-Suomi osallistui 30-vuotiseen sotaan 18 vuoden ajan. Näin ollen suomalaisia joukkojakain siirrettiin Saksaan useissa erissä ja sodan aikana perustettiin lukuisia uusia joukko-osastoja. Niiden kokoonpanot muuttuivat taktiikan kehittyessä. Rykmentteihin kuului yleensä kahdeksan komppaniaa, kussakin 102 miestä. Neljä komppaniaa muodosti skvadroonan. Jalkaväki jakautui ampujiin, joilla oli aseena musketti, ja keihäsmiehiin, joilla oli keihäs ja miekka.

Eskadroniin kuului 125 ratsukkoa. Aseistuksena oli miekka ja pistooli.

Sotaväki oli koottu ns väenotolla. Se tapahtui siten, että kaikki palveluskelpoiset miehet kutsuttiin kihlakunnittain kokoon ja jaettiin 10 miehen ruotuihin. Jokaisesta ruodusta valittiin sotilaaksi sopiva mies. Hänen oli oltava yleensä 16—30 vuoden ikäinen. Vanhimmat olivat kuitenkin jo 45-vuotiaita. Talonpoikia ei mielellään otettu sotapalvelukseen, joten pääosa miehistä oli renkejä, metsämiehiä, irtolaisia jne. Varusesineet olivat yleensä kotitekoiset.

Pääosa suomalaisista joukoista palveli 30-vuotisen sodan aikana Itämerenmaiden tai Pohjois-Saksan linnoituksissa. Suomalaisten osuus valtakunnan sotajoukoista oli suhteettoman raskas, noin 2/5. Kuten oheisesta taulukosta ilmenee, palveli useina sotavuosina toistakymmentätuhatta miestä maan rajojen ulkopuolella. Sodan aikana Saksaan siirretyistä joukko-osastoista ja täydennysjoukkojen määristä kirjoittaja on löytänyt seuraavia tietoja

- v 1630 siirrettiin Suomesta Saksaan Porin Rykmentti komentajana Reinhold Metstacken, vahvuus 955 miestä Savon Rykmentti komentajana Klaus Hastfehr, vahvuus 975 miestä ja seitsemän ratsuväkieskadroonaa, yhteensä 896 miestä, päällikköinä everstilutnantit Torsten Stålhandske ja Reinhold Wunsch,
- v 1631 siirrettiin Saksaan Pohjanmaan Rykmentti sekä viisi eskadroonaa ratsuväkeä,
- v 1632 saapui Pommeriin Itä-Uudenmaan Rykmentti,
- v 1634 saapui Augsburgin varusväeksi Länsi-Viipurin Rykmentti komentajana ev Casper Ermis, samana vuonna tuli Saksaan myös maj Johan Printzin komentama skvadroona turkulaista ratsuväkeä,
- v 1636 saapui Saksaan täydennyksenä 6 eskadroonaa Turun läänin ja 3 eskadroonaa Uudenmaan ratsuväkeä sekä Hämeenlinnan Rykmentti eli yhteensä 2300 miestä ja lisäksi vielä

Suomen Merivakuutusosakeyhtiö

Helsinki
E Esplanadik 12
puh 15 166

KOP

tuotettava "töpinä"
raha-asioissanne
— aina lähellä!

KÄYKÄÄ TALOSSA

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

alokkaita Saksassa oleviin rykmentteihin. Hämeenlinnan Rykmentti sijoitettiin Greifswaldiin ja Anklamisiin.

- v 1637 saapui Pommeriin neljä eskadroonaa Viipurin läänin ratsuväkeä Berendt Tauben komennossa,
- v 1638 saapui Saksaan runsaasti lisää joukkoja, mm Hans Kyhlen johtama Pohjanmaan Rykmentti (uudelleen) ja Alex Gordonin johtama Savon Rykmentti (oli välillä Liivinmaalla) sekä runsaasti alokkaita eli yhteensä n 4500 suomalaista,
- v 1639 kesällä saapui täydennykseksi 1300 alokasta,
- v 1641 kesällä siirrettiin Saksaan Pohjanmaan ja Porin Rykmentin kotimaassa olleet osat. Tällöin kotiutettiin tosin osa itä-uusmaalaisista ja savolaisista,
- v 1642 tuli taas täydennystä, 4 komppaniaa pohjalaisia, 4 komppaniaa hämäläisiä, 4 komppaniaa porilaisia, 2 komppaniaa savolaisia sekä 4 eskadroonaa Turun läänin ja 4 eskadroonaa Uudenmaan Rykmentistä (uudelleen),
- v 1645 siirrettiin Suomesta 2300 miestä Ruotsiin Tanskan sotaan
- v 1646 kuljetettiin Saksaan Länsi-Uusimaan Rykmentti sekä kotona ollut Uudenmaan Ratsurykmentin eskadroona,
- v 1647 tuli täydennykseksi 4 komppaniaa pohjalaisia,
- v 1648 tuotiin sotaanäyttämölle vielä Viipurin Ratsurykmentti sekä 4 komppaniaa Savon Rykmenttiin täydennykseksi.

Tämän mukaisesti pelkästään Saksan sotaanäyttämölle kuljetettiin vähintään 20 000 suomalaista. Lisäksi tuli Baltian ja Tanskan sotaanäyttämöiden sekä kotimaan tarve.

3. Sotaretken eri vaiheet

Ensimmäiset suomalaiset joukot kuljetettiin kenraali Kustaa Hornin johdolla Saksaan toisena kuljetuseränä heinäkuun alkupäivinä v 1630. Lähtö tapahtui Turusta kymmenellä sota- ja kuljetusaluksella. Laivat olivat ylikuormitettuja, joten merimatka ei liene tottumattomille miehille ollut erityisen miellyttävä. Laivasto-osasto ankkuroi Stralsundin satamaan, josta Porin Rykmentti ja ratsuväki marssivat Usedomin ja Wollinin kautta heti kuninkaan leiriin Stettiniin, jonne ne saapuivat 22. 7. Savon Rykmentti marssi suoraan Wolgastin piiritykseen.

Stettinin kaupunki varustettiin vahvaksi linnoitukseksi ja sen jälkeen kuninkaan päämääränä oli keisarillisten karkoittaminen Pommerista.

Taistelut v 1630

Olessaan suorittamassa kesällä v 1630 tiedusteluretkä n 70 suomalaisen ratsumiehen kanssa kuningas joutui Demmenissä väijytykseen. Tie-

dusteluosasto oli vähällä tuhoutua kahakassa, mutta jälkijoukkona seuranneet 200 suomalaista ratsumiestä selvittivät tilanteen. Kahakassa kaatui 400 vihollista ja 200 otettiin vangiksi. Suomalaisillakin oli runsaasti tappioita. Eräässä v 1632 Böömissä ilmestyneessä teoksessa kuvataan suomalaisia "pakkasen karaisemaksi kansaksi, joka on taistelussa voittamaton. He olivat mm Demmenin kahakassa osoittaneet tavatonta uljuutta".

Syksyllä Kustaa Aadolf marssi n 6500 miehen vahvuisen osaston kanssa Ribbenitzia kohti ja valtasi sen. Taisteluun osallistui mm Porin ja Savon Rykmentti sekä neljä suomalaista eskadroonaa. Suomalaiset rakensivat vihollistulella kaupungin lähettyvillä virranneen joen yli sillan, jota pitkin hyökkäysjoukot pääsivät kaupunkiin.

Joulupäivänä Kustaa Aadolf teki ratkaisevan hyökkäyksen Greiffenhagenia, Marvitzia ja Gartzia vastaan ja tuhosi useita vihollisrykmenttejä. Näihin taisteluihin osallistui myös suomalainen ratsuväki kokonaisuudessaan. Keisarillisten oli vetäydyttävä Pommerista.

Taistelut v 1631

Suomalainen ratsuväki oli alkuvuoden majoittuneena Neumarktissa, josta se marssi maaliskuussa Pasewalkiin pääjoukon yhteyteen. Täältä kuningas jatkoi marssia Frankfurt an der Oderin kautta Berliiniä kohti pakottaakseen Brandenburgin vaaliruhtinaan Yrjö Wilhelmin puolelleen tai ainakin myöntämään läpikulkuoikeuden Saksiin. Kuningas sai Berliinissä sopimuksen aikaan. Sieltä hän marssi joukkoineen Altmarkiin ja leiriytyi heinäkuussa Werbeniin, jossa torjui useita Tillyn joukkojen hyökkäyksiä. Heinäkuun 18. päivänä Stälhandsken ja Wunschin suomalaiset ratsumiehet löivät Burgstallin kylän luona erään keisarillisen rykmentin. Kymmenen päivää myöhemmin lyötiin Werbenin edustalla Tillyn etujoukot. Taisteluun osallistui n 400 suomalaista ratsumiestä. Suomalaiset kunnostautuivat näissä taisteluissa siinä määrin, että he siitä lähtien saivat olla hyökkäysryhmityksessä kunniapaikalla, äärimmäisinä ensimmäisen portaan oikealla sivustalla.

Syyskesällä kuningas kokosi pääjoukkonsa, n 30 000 miestä Werbeniin. Joukossa oli mm Stralsundista tullut Savon Rykmentti, Hans Kyhlen komennossa oleva Pohjanmaan Rykmentti, 5 uutta eskadroonaa sekä 875 suomalaista alokasta. Syyskuun alussa kuningas saapui joukkoineen Dübeniin ja siirtyi sieltä Leipzigin lähettyville, jossa 7. 9. 1631 alkoi kuuluisa Breitenfeldin taistelu. Suomalaisista osallistui taisteluun 380 miehen vahvuisiksi supistunut Savon Rykmentti sekä koko ratsuväki, n 700 miestä. Taistelu alkoi Pappenheimin hyökkäyksellä Kustaa Aadolfin oikeata sivustaa vastaan, jossa olivat mm suomalaiset ratsumiehet. Vihollinen hyökkäsi seitsemän kertaa, mutta lyötiin takaisin joka kerta. Lopulta se joutui pake-

nemaan hajalle lyötynä. Keskellä ja oikealla johti puolustusta suomalainen sotamarsalkka Kustaa Horn. Hänen alaisenaan oli mm Savon Rykmentti. Ylivoimainen vihollinen oli jo saamassa yllötteen, mutta suomalaiset ratsumiehet saivat oikealla sivustalla aikaan ratkaisun. "Hakkaa päälle" kajahti hurjana ja pelottavana sadoista kurkuista eskadroonien kiitäessä siellä rynnäkköön paljastetuin miekoin. Hakkapeliitat valtasivat muutamassa hetkessä Tillyn tykistön ja käänsivät sen kohti vihollista, jonka oli paettava taistelukentältä. Vihollinen jätti jälkeensä 600 kaatunutta, ja vankeja saatiin 6000. Ruotsi—Suomen joukot menettivät 2000 miestä. Italialainen kreivi Gualdo on aikanaan kuvannut suomalaisten osuutta seuraavasti: "Niin suuri oli suomalaisten ratsumiesten kunto, että he ryntäsivät kovalla äänellä toisiaan rohkaisten, syöksyivät Tillyn joukkojen läpi niin rajusti, etteivät keisarilliset enää kyenneet kestämään tämän kansan hurjia iskuja, miesten, jotka eivät tunneet mitään kuolemanpelkoa." Skotlantilainen evl Monroen kirjoitti Lontoossa v 1637 ilmestyneessä kirjassaan, että "Finnes and Haggabells" muodostivat sen joukon, joka toimi muita tehokkaammin. Itse kuningas oli maininnut kunnian kuuluvan lähinnä Jumalaa mm suomalaisille ratsumiehille.

"Agmen horribile haccapelitorum" hakkapeliittain hirvittävä joukko, oli siitä lähtien Kustaa Aadolfin armeijan pelottavin osa. Suomalaisen ratsuväen osuuden ollessa vain 10 % koko ratsuväestä on sen saavuttamaa arvonantoa pidettävä sitäkin merkittävämpänä.

Breitenfeldin taistelun tulos hämmästytti koko Eurooppaa ja aiheutti katolilaisten keskuudessa tavatonta pelkoa. Luterilaisuudelle se oli sodan huomattavin voitto ja Ruotsi—Suomelle se merkitsi suurvalta-ajan alkua.

Breitenfeldin voiton avulla oli kuningas päässyt Elbe-linjan herraksi. Seuraavana tavoitteena oli Rein-joki — joet olivat tämän kauden strategisia tavoitteita. Kuningas johdatti joukkonsa Hallen, Erfurtin ja Thüringerwaldin kautta Etelä-Saksaan Mainin laaksoon. Suurista kalleuksistaan kuuluisa Würzburg antautui 4. 10. taistelutta. Vihollinen puolusti sen sijaan Marienbergin linnoitusta voimakkaasti. Sen valtaaminen edellytti aluksi Mainjoen ylitystä ja sen jälkeen ryntäystä korkealla kalliolla olevaan linnoitukseen. Linnoitus saatiin kuitenkin vallatuksi. Taistelussa kunnostautui mm Pohjanmaan Rykmentti. Sotasaalis oli erittäin runsas. Kerrotaan sotamiesten mittailleen hatuilla kultarahaosuuksiaan.

Kuningas jatkoi marssia Mainzia kohti. Hän käski etujoukkona olleet 600 suomalaista pysähtymään Mainzin edustalle ja lähti hakemaan lisäjoukkoja. Niiden saavuttua suomalaiset olivat valanneet jo kaupungin oma-aloitteisesti. He saivat sotasaaliikseen mm 107 alusta käsittävän laivasillan, jota tarvittiin kipeästi joukkojen ylikulkuun.

Taistelut v 1632

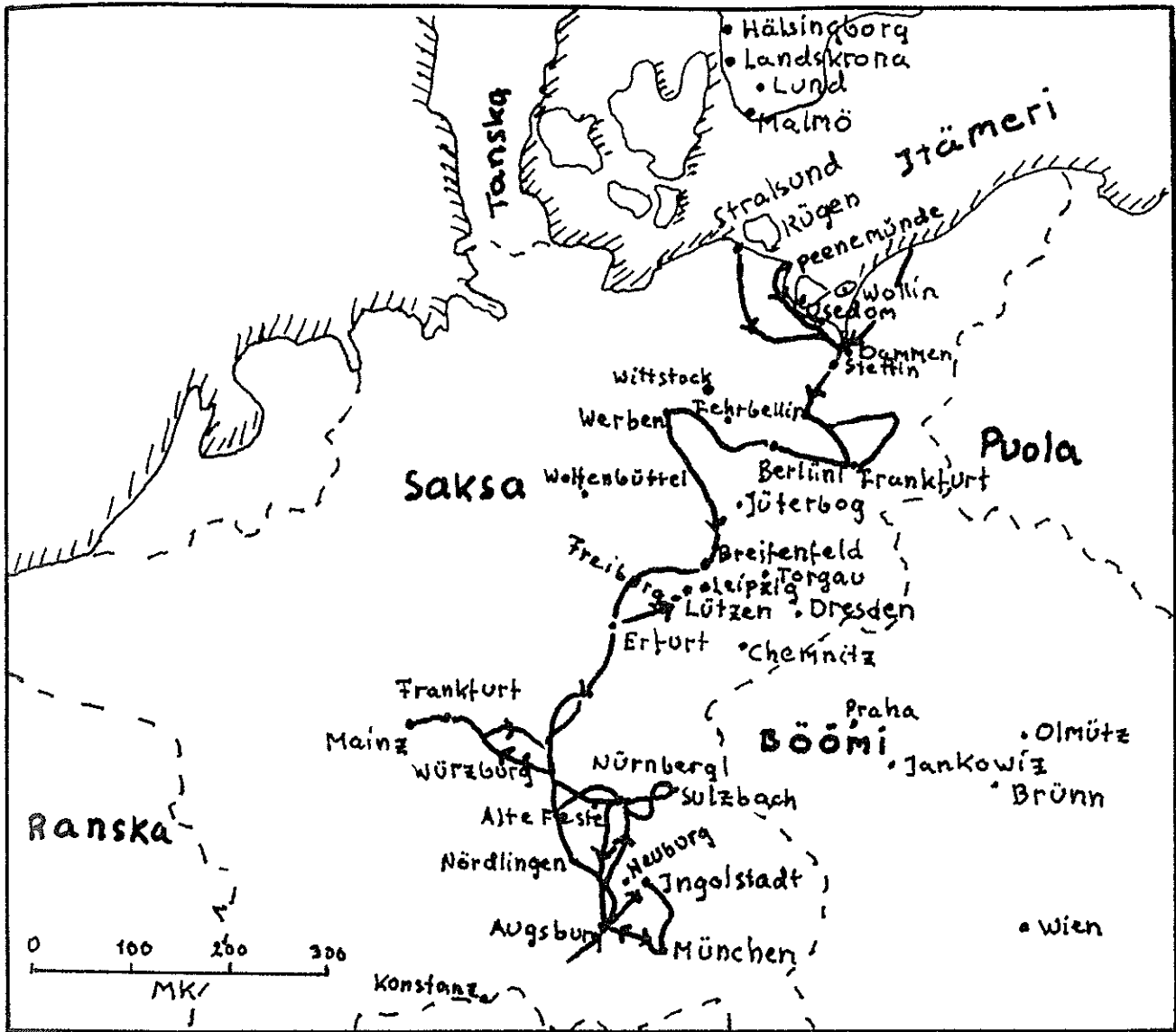
Kuningas jäi pääjoukkoineen talvileiriin Mainziin. Tässä vaiheessa oli hänen johdossaan eri puolilla Saksaa yhteensä 100 000 miestä. Varhain keväällä 1632 jatkettiin jälleen marssia. Tavoitteena oli tällä kertaa protestanttinen Nürnberg. Pääjoukon mukana oli suomalaisia vain everstiluutnantti Henrik Nödingin ratsuväkiskvadroona ja majuri Yrjö Wrangelin johtama Savon Rykmentin pataljoona, jossa oli n 300 miestä.

Nürnbergistä marssi jatkui Donauwerthin kautta etelään Tonavan yli Lech-virran rannalle. Siellä olivat vastassa Tillyn joukot. Majuri Wrangel sai käskyn vallata 4. 4. Savon Rykmentin pataljoonallaan virrassa olevan saaren savuverhon turvin. Kullekin miehelle luvattiin 10 taalarin palkinto. Saari vallattiin ja pidettiin hallussa 300 miehen voimin vihollisen voimakkaista vastahyökkäyksistä huolimatta. Samanaikaisesti everstiluutnantti Nödingen rakuunat kahlasivat kauempana virran yli ja koukkasivat vihollisen selustaan. Pääjoukon ylimeno onnistui ja vihollinen karkoitettiin. Seuraavana tavoitteena oli Augsburg, johon joukot majoittuivat joksikin aikaa.

Pian jatkettiin kuitenkin jälleen etenemistä. Tavoitteena oli Ingolstadt, jota ei onnistuttu valtaamaan. Toukokuun puolivälissä kuningas marssi Baijerin pääkaupunkiin Müncheniin. Nödingin ja Wrangelin johtamat suomalaiset olivat nytkin mukana.

Kesäkuussa 1632 oli päävoimat siirrettävä nopeasti takaisin Nürnbergiin, jossa vihollinen aikoi katkaista yhteydet pohjoiseen. Joukot olivat leiriytyneenä koko kesän ylivoimaisen vihollisen ympäröimässä kaupungissa ja kärsivät kovaa nälkää. Heinäkuun 20. päivänä valtasi neljän eskadroonan vahvuinen Stälhandsken johtama osasto Uffenheimin läheisyydessä 100 vaunua käsittäneen keisarillisen jauhokuormaston. Sen jälkeen se tunkeutui keisarillisten jäljessä Uffenheimiin, jossa oli myös jauhovarastoja. Suomalaiset söivät tämän jälkeen jonkin aikaa hyvällä omallatunnolla vehnäleipää.

Elokuun 8. pnä käytiin ankara taistelu Alte Festen omistuksesta. Mukana oli mm Savon Rykmentti ja Stälhandsken johtama vain 200 miestä käsittänyt suomalainen ratsuväki. Viimeksi mainittu löi hajalle vihollisen parhaan joukko-osaston, 12 lipullisen vahvuisen Gronbergin rykmentin. Suomalaiset pääsivät pureutumaan Alte Festen ulkovarustuksiin, mutta uudet vihollisjoukot pakottivat heidät vetäytymään. Kuninkaan oli luovuttava taistelusta, kun puolet miehistä oli jo menetetty. Hän marssitutti joukkonsa jälleen etelää kohti, mutta vihollisen suunnattua joukkonsa Saksiin, hänen oli kiirehdittävä joukkoineen sinne. Aloite oli luisunut viholliselle. Kuninkaan pääarmeijaan kuului 29. 8. 1632 laaditun vahvuustau-

Kustaa II Aadolfin sotaretki vv 1630—1632 sekä senjälkeiset tunnetuimmat taistelupaikat

lukon mukaan vain 768 suomalaista jalkaväen ja 540 ratsuväen miestä.

Wallenstein oli marraskuun alussa asettumassa Lützenin lähetyville talvileiriin. Kuningas päätti yllättää ja lyödä vihollisensa. Marraskuun 6. päivänä alkoi kuuluisa Lützenin taistelu. Kunniapaimalla oikealla sivustalla olivat jälleen Stälhandsken ja Wunschlin ratsumiehet. Heitä oli enää 500 miestä. Keskustassa oikealla olivat Savon Rykmentin rippeet, n 200 miestä. Suomalaiset rakuunat oikealla sivustalla hyökkäsivät jälleen kuolemaa halveksuen ja löivät vihollisen etujoukot. Hyökkäys pysähtyi vihollisen saatua lisävoimia. Taistelun tässä vaiheessa kohtasi protestantteja suuri isku, kuningas haavoittui kuolettavasti. Ku-

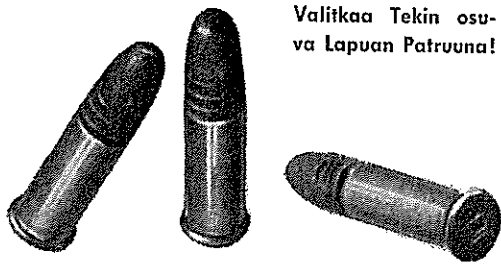
ninkaan kaatuminen sai joukot hyökkäämään entistä raivokkaammin. Vihollisen saatua avuksi Pappenheimin joukot pysähtyi hyökkäys jälleen. Lähitaisteluissa mieshukka oli hirvittävä. Iltaan mennessä saavuttivat kuninkaan joukot kuitenkin voiton. Taisteluun osallistuneista kaatui kolmasosa. Suomalaisia ratsumiehiä oli taistelun päätyttyä jäljellä enää vähän yli 200. Keisarillisten tappiot olivat yhteensä 3700 miestä ja protestanttien 3300. Keisarilliset menettivät lisäksi koko tykistönsä.

Mainittakoon, että alankomaalainen Leydenin yliopiston professori Daniel Heinsius omisti merkittävää huomiota suomalaisille puhuessaan Kustaa II Aadolfin muistolle:

LAPUA merkki, joka on arvossa.

Niin riistapoluilla kuin kilpакentilläkin Teidän on hyvä ampua, kun voitte luottaa siihen, että jokainen patruuna on tasalaatuisen tarkka. Lapuan patruuna on saavuttanut maailmanmaineen arvokkailta ominaisuuksillaan.

Valitkaa Tekin osuva Lapuan Patruuna!

LAPUAN
PATRUUNATEHDAS
LAPUA

Miesten
tekstiilitavaratalojen
kansainvälisen
ryhmän
IMG:n
ainoa
suomalainen
jäsen.

Kuusinen

Suurmyymälä Alekski 46-48

maultaan
aidoin
savuke
on

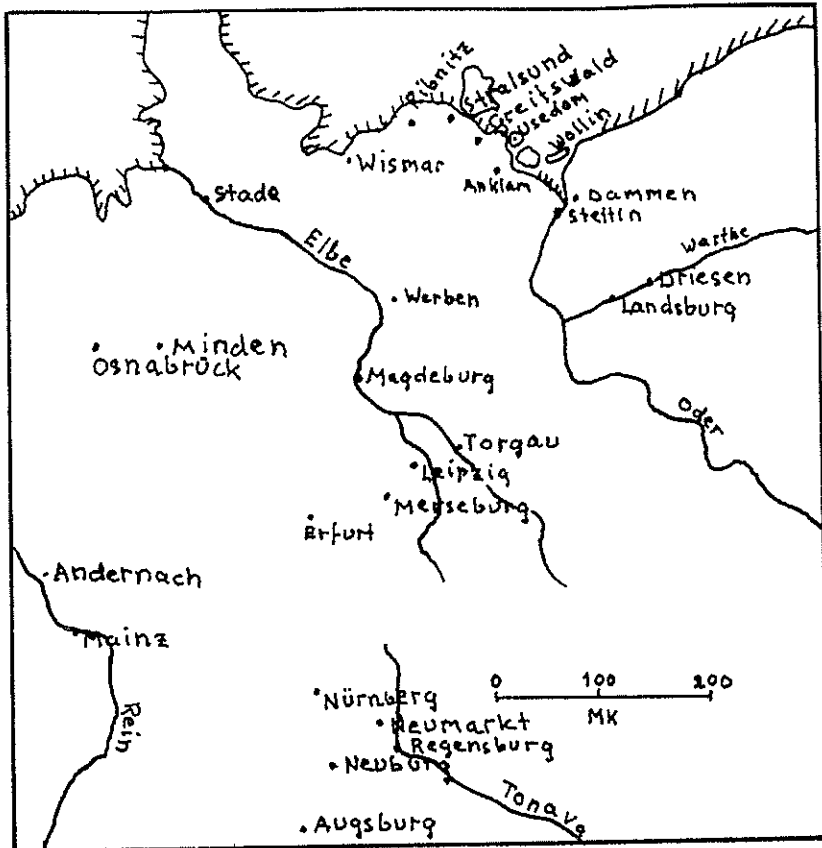
miehet joihin
luotetaan
tietävät:

NORTH STATE

filter

SUOMEN TUPAKKA

Suomalaisien tärkeimmät varuskuntapaikat Saksassa vv 1630—1648

"Suomalaiset seisovivat, vaikka olivatkin vartaloiltaan vähäpätöisiä, niin jäykkänä, lujina ja horjumattomina taistelussa, että miehuutensa kohosi äärettömästi heidän vartalonsa yläpuolelle, nuo suomalaiset, joita ei kukaan muu voita kuuliaisuudessa kuningasta kohtaan eikä kunniakkaassa köyhyydessä. Yhtä vähän voi odottaa, että he kuolemaa kammoisivat tai paikaltaan pakenisivat, kuin että luonnonvoimat väistyisivät ihmisten voimia".

Taistelut vv 1633—48

Lützenin taistelun jälkeen asettuivat joukot talvileiriin. Savon rykmentin I Pataljoona oli Merseburgissa ja II Pataljoona edelleen Königshofenissa. Suomalainen ratsuväki oli Starkeburgissa ja Cribitsenissä. Pohjanmaan rykmentti oli varusväkenä Wismarissa ja Porin Rykmentti Stralsundissa.

Helmi- ja maaliskuussa 1633 espanjalaiset piirittivät Andernachia Reinin varrella. Linnoituksen varusväkenä oli 1500 miestä, pääasiallisesti suomalaisia. Vihollinen ei saanut urhoillisesti puolustettua kaupunkia haltuunsa.

Seuraava huomattava taistelu käytiin 27. 8. 1634 Nördlingenissä espanjalaisten ollessa vastustajina.

Tässäkin vaiheessa oli suomalainen ratsuväki mukana everstiluutnantti Arvid Wittenbergin johdolla. Ylivoimainen vihollinen puolusti Nördlingenin kaupunkia ympäröiviä kukkuloita. Kolmannentoista rynnäkönn jälkeen oli Kustaa Hornin johtamien pohjoismaalaisten luovuttava taistelusta. Horn itse joutui vangiksi ja joukot joutuivat pako-kauhun valtaan.

V 1633 pyysi Hollanti avuksi espanjalaisia vastaan muutamia suomalaisia ratsurykmenttejä. Sinne lähetettiin osasto Stålhandsken johdossa. Hollantilaisissa asiakirjoissa kiitetään suomalaisten ryhtiä ja kuria. Pyyntö osoittaa sen arvonannon, jota suomalainen ratsuväki Euroopassa nautti.

Nördlingenin tappion jälkeen seurasi sekasortoinen kausi. Kurittomuus levisi joukkoihin. Raakoja väkivallantekojä tapahtui yhtenä. Joukot kärsivät nälkää ja kylmää, hevoset kuolivat jne. Siitä huolimatta marssittiin hämmästyttävän pitkiä taipaleita eri puolilla Pohjois-Saksaa. Se olikin ainoa keino pitää joukot hengissä. Ylipäällikön tehtävät otti vastaan Juhana Baner, joka sai vähitellen joukot taas taistelukelpoisiksi. V. 1635 kotiutettiin Pohjanmaan Rykmentti sekä osa suomalaisesta ratsuväestä.

Seuraava merkittävä taistelu käytiin vasta 24. 9.

1636 Wittstockissa, jossa pohjoismaalaiset olivat jälleen hyökkääjinä. Suomalaisia oli tässä taistelussa mukana huomattavan paljon, nimittäin Saksassa perustettu Turun läänin Ratsurykmentti eversti Bjelken ja everstiluutnantti Wittenbergin johdossa, Viipurin läntinen Jalkaväkirykmentti eversti Ermisin johtamana, urheasti Johan Bergin komennossa taistellut 1200 miehen vahvuinen Itä-Uudenmaan Rykmentti ja 550 Stålhandsken Uudenmaan ratsumiestä. Wittstockin taistelu oli 30-vuotisen sodan ankarimpia. Hyökkäykset jatkuivat ylivoimaista vihollista vastaan raivokkaina koko päivän. Pohjoismaalaisten rivit alkoivat lopulta murtua, mutta pimeään jo alettua aikaansa Stålhandske hyökkäyksellä lopulta ratkaisun. Voitto varmennettiin seuraavana aamuna alkaneella takaa-ajolla, jonka suomalaiset ratsumiehet suorittivat. Vihollinen menetti kaatuneina 5000 ja vankeina 2000 miestä. Suomalaisten joukkojen tappiot olivat runsaasti yli 1000 miestä. Vihollinen ei enää pystynyt taisteluun. Ruotsi—Suomen asema Saksassa oli pelastettu ja suomalaisten osuus sen saavuttamiseksi oli sangen ratkaiseva.

V 1637 vihollinen sai haltuunsa lähes koko Pommerin hyökäten mm Usedomin saarelle, jossa se tuhosi puolustajana olleen vähäisen suomalaisjoukon.

Vv 1637—38 tapahtui sodassa jälleen käänne vihollisen vetäytyessä pois Pommerista ja Banerin aloittaessa marssin taas etelää kohti. Nälkä ja sairaudet olivat joukkojen suurimpana vitsauksena. Mm v 1638 kuoli Porin Rykmentistä Stralsundissa n 700 miestä.

Kesällä 1639 Stålhandske sai johtoonsa 6000 miehen vahvuisen osaston, jolla hän kävi itsenäisesti taisteluja Schlesiassa kolmen vuoden ajan. Stålhandsken oli pakko kuitenkin luovuttaa Schlesia viholliselle.

V 1640 oli suomalaisten joukkojen sijoitus Saksassa seuraava: Itä-Uudenmaan Rykmentti Mindenissä, Hämeenlinnan Rykmentti Stralsundissa, Savon Rykmentin pataljoona Dammenissa, Pohjanmaan Rykmentti Anklamissa ja Porin Rykmentti Stettinissä. Ratsuväki kuului Stålhandsken erillisarmeijaan. Suomalainen ratsuväki kotiutettiin Turunläänin Ratsurykmentin toista skvadroona lukuun ottamatta v 1640 pariaksi vuodeksi.

V 1641 joutui suomalaisen eversti Erik Slangin johtama 2000 miehen osasto Neuburgin kaupungissa 40 000 vihollisen piirittämäksi. Kolme päivää kestäneessä taistelussa ammuttiin kaupungin muurit rikki ja sisukkaan suomalaisen oli lopulta antauduttava. Hän pelasti kuitenkin pääarmeijan tuholta. Eversti Slang sai nimityksen ”urhoollisista urhoollisin”. Häntä sanottiin myös Pohjolan Leonidaaksi.

Pääarmeija oli v:n 1642 kesällä Gross-Lessenin luona, jonne silloin marssi Stralsundista myös neljä Porin Rykmentin komppaniaa. Uusi ylipäällikkö sotamarsalkka Lennart Torstensson aloitti

tässä vaiheessa jälleen hyökkäyksen. Ensimmäisenä tavoitteena oli Glogau, joka luovutettiin taistelutta. Vihollista ajettiin takaa Böhmin rajalle. Tällöin poltettiin ja ryöstettiin mm Friedlandin kaupunki. Zittaussa käännyttiin ja marssittiin Löbaun ja Bautzenin kautta Torgauhun. Viimeisen kahdeksan vuorokauden aikana oli marssittu 240 kilometriä.

Seuraavana tavoitteena oli Leipzig, jota ei onnistuttu valtaamaan. Kaupungin ulkopuolella olevalla Breitenfeldin kentällä saavutettiin kuitenkin 23. 10. 1642 jälleen loistava voitto, jossa keisarilliset menettivät kaatuneina 4000 ja vankeina 4483 miestä. Tähän taisteluun osallistuivat ainakin seuraavat suomalaiset joukot; Arvid Wittenbergin Turun läänin ratsumiehet, Torsten Stålhandsken Uudenmaan ratsumiehet, Pohjanmaan Rykmentti sekä neljä komppaniaa Porin Rykmentistä.

Keisarillinen jalkaväki tungettiin jalkaväen hyökkäyksellä lujin iskuin metsään, jolloin se menetti mm tykistönsä. Suomalais-ruotsalainen ratsuväki iski molemmilta sivustoilta vihollisen selkään ratkaisten taistelun voitokseen. Keisarilliset menettivät vankeina 4500 miestä, 46 tykkiä ja 190 lippua. Kaatuneita oli tuhansia. Suomalais-ruotsalaisten joukkojen tappiot olivat n 2000 miestä, joukossa mm Erik Slang ja kenraali Lilliehöök.

Leipzigin taistelun aikoihin taisteli Pohjois-Saksassa myös ratsuväenkenraali Åke Tottin johtama 1500 miehen vahvuinen erillinen suomalaisosasto.

Pääarmeija marssi v:n 1642 lopulla Freiburgiin, jota se ei pystynyt valtaamaan. Sen jälkeen jatkui marssi mm Strehlan, Elsterwerdan ja Bautzenin kautta Prahan läheisyyteen ja sieltä Mähriin, jossa vapautettiin Olmützin kaupunki.

Porin Rykmentin osat jäivät kesäksi Torgauhun. Ne olivat kärsineet 11 kuukauden aikana 298 miehen tappiot kuolleina ja 35 miestä oli sairaina lähetetty Stralsundiin.

V 1643 joulukuussa oli joukot suunnattava Breslaun ja Havelbergin kautta Tanskaan, joka oli ryhtynyt sotaan Ruotsi—Suomea vastaan. Kuukaudessa vallattiin koko Juutinniemi. Varsinaiset taistelut käytiin Skänessa 1644—45. Hyökkäysjoukoihin kuului mm Stålhandsken neljä eskadroonaa (600 ratsukkoa) sekä Porin Rykmentistä seitsemän komppaniaa (1000 miestä). Stålhandske itse kuoli tämän sotaretken aikana, jolloin Helmuth Wrangel sai johtoonsa Turun ja Uudenmaan läänin ratsuväen. Tanskan kukistuttua jäivät Wrangelin suomalaiset sinne miehitysjoukoiksi. Rauha solmittiin 13. 4. 1645.

Porin Rykmentin osastosta jäljellä olevat kaksi komppaniaa seurasivat pääarmeijan mukana v 1644 kesällä Rendsburgin, Neumünsterin, Oldesloen ja Gadebuschin kautta Magdeburgiin, jossa oli ”marssilepo”. Porin Rykmentin osia oli tällöin jäljellä vain 143 miestä.

Vuosi	Saksa	Baltia	yht
v 1630			
— jv	1930	484	2414
— rv	896	—	896
yht	2826	484	3310
v 1631			
— jv	2985	2802	5787
— rv	629	484	1113
yht	3614	3286	6900
v 1632			
— jv	4996	3169	8165
— rv	1525	501	2026
yht	6521	3660	10191
v 1635			
— jv	1)		7660
— rv			1520
yht			9160
v 1636			
— jv	4396	5121	9497
— rv	1433	—	1433
yht	5829	5121	10930
v 1640			
— jv	1)		6712
— rv			1336
yht			8048
v 1644			
— jv	6208	8650	14858
— rv	900	2620	3520
yht	7108	11270	18378

1) Jakoa ei tiedetä.

Tietoja suomalaisten joukkojen vahvuuksista eräinä sotavuosina

Tammikuussa 1645 marssia jatkettiin Glattowiin ja sieltä Klukenitziin. Jankowitzissa saavutettiin jälleen loistava voitto. Mm yli 4000 vihollista jäi vangiksi. Tämän voiton jälkeen käväistiin Wienin läheisyydessäkin, mutta sieltä palattiin taas Mähriin. Huhti—elokuun ajan piirrettiin turhaan Brünniä.

V 1646 saivat Stralsundissa olevat Porin Rykmentin kuusi komppaniaa käskyn marssia Schlesiaan pääjoukon yhteyteen.

Seuraavina vuosina taisteltiin milloin Mainin ja Reinin rannoilla ja milloin taas Böömissä. Myös osa Prahaa vallattiin, jossa kunnostautui mm Uudenmaan Rykmentti. Vähän sen jälkeen vallattiin Arvid Wittenbergin johdolla Tabourin linna, josta saatiin runsas sotasaalis.

Rauhan solmiamisajankana v 1648 olivat pääjoukot Nürnbergin läheisyydessä. Vuoden 1649 alussa majoitettiin suomalaiset joukot Saksiin, Westfaleniin ja Frankiin. Mm Porin Rykmentin tiedetään olleen v 1649 Leipzigissä, jossa sillä oli katselmus. Tuhansista sotaan komennetuista satakuntalaisista oli jäljellä 268 miestä. Jalkaväen pääosa siirrettiin kesällä 1649 Ruotsiin. Ratsuväki joutui olemaan Saksassa vielä vuoden kauemmin.

4. Merkitys

V 1648 tehty Westfalenin rauha vahvisti Ruotsi—Suomen suurvalta-aseman. Kolmikymmenvuotinen sota pelasti myös uskonvapauden protestanttiselle Saksalle ja samalla ilmeisesti posjoismaillekin.

Suomalaiset osallistuivat vuodesta 1630 alkaen sodan kaikkiin vaiheisiin taistellen milloin Reinin tai Tonavan varrella, milloin taas Itämeren tai Pohjanmeren äärellä ja marssivat tänä aikana tuhansia kilometrejä. Tuskin Saksassa oli montakaan sellaista merkittävää paikkakuntaa, jossa ei suomalaisia olisi vierailut. Jalkaväki oli kuitenkin pääasiallisesti linnojen varusväkeä. Sen sijaan suomalainen ratsuväki sai erinomaisen hyökkäysjoukon maineen. Papit rukkoivat kirkkoissa, etteivät seurakuntalaiset joutuisi "Hakkapäällien hirveän joukon käsiin".

Kuten edellä on mainittu, joutui Suomi asettamaan suhteellisesti enemmän joukkoja palvelukseen kuin Ruotsi. Suomen väkiluku oli noihin aikoihin puoli miljoonaa. Sotapalvelusta suoritti Suomessa olevat joukot mukaan lukien samanaikaisesti n 13000—18500 miestä. Tästä määrästä oli täydennettävä huomattava osa joka vuosi, sillä taistelutappiot ja sairaudet vaativat vuosittain runsaan veronsa. Vaikkakin pääosa suomalaisista olikin linnoitusten varusväkenä Inkeristä—Pohjois-Saksaan, ei se merkinnyt sitä, että siellä olisi toimittu rauhanaikaisissa olosuhteissa. Päinvastoin näiden joukkojen tappiot saattoivat olla suurempiakin kuin muiden taistelujoukkojen. Kerrotaan kokonaisten pataljoonien sortuneen tauteihin. Voidaankin päätellä ainakin 13000—15000 suomalaisen saaneen viimeisen leposijansa vieraan maan mullassa näiden 18 taisteluvuoden aikana.

Suomalaiset soturit loivat 30-vuotisessa sodassa maalleen kuolemattoman maineen. Tätä ennen ei Keski-Euroopassa kansastamme tiedetty paljoakaan, mutta hakkapeliittojen ansiosta maamme tuli sangen kuuluisaksi koko Euroopassa. Suomalaisista kerrottiin lukuisissa kirjoissa ja heistä tehtiin runoja ja lauluja. Voitaneen väittää, että samantyyppiseen kuuluisuuteen Suomen kansa kohosi seuraavan kerran vasta talvisodan ansiosta.

Tmi
VIRKAPUKU

TAMPERE
p. 23573

VALMISTAA EDULLISESTI
VIRKAPUKUNNE mm.

Nahkatakki
Keinonahkatakki
Terylenepuvut
Kenttäpuvut

VALTION PUKUTEHDAS

Hämeenlinna puhelin 917 — 21 432

valmistaa sotilaskäyttöön virallisesti vahvistettua mallia

VARUSKUNTAPUKUJA M/58

KENTTAPUKUJA

PÄÄLLYSTAKKEJA; erilaisia

TURKKEJA

TURKIS-, LIPPA- JA KENTTALAKKEJA

Myöskin tilaustyönä, kertosovituksella ja mittatilaustyönä

Varastosta heti saatavana.

Myydään kaikkia sotilasvarusteita, paitoja, sukkaa y.m.

Hämeenlinnassa, Valtion Pukutehtaalla, jatkuvasti työaikana.

Helsingissä, Etelä-Makasiinink 8 F 15 (sotilaspiirin huoneustossa) toistaiseksi joka keskiviikko 10.00—16.00.

KUVASATOA

Puolustusvoimain komentaja, jalkaväenkenraali S Simelius luovutti 2.—9. 3. maassamme vierailleelle Ruotsin Puolustuseseikunnan päällikölle, kenraalimajuri C E Almgrenille Suomen Valkoisen Ruusun I lk:n komentaja-merkin

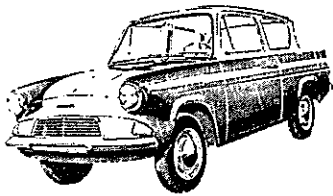
Tykistökoulun vuosipäivää vietettiin 7. 2. Kuva kentälounaalta

Sotamuseossa avattiin 31. 1. uusi osasto, jossa esitellään Suojeluskuntajärjestöä ja Lotta-Svärd-järjestöä.

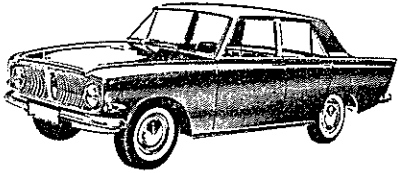
Sotilashiihdon MM-kilpailuissa Östersundissa erinomaisesti menestynyt Suomen edustusjoukkue

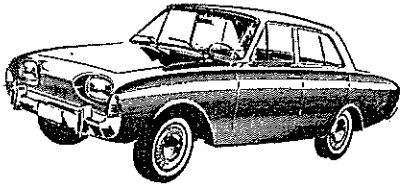
ANGLIA
STANDARD

CONSUL
CORTINA

ZEPHYR

TAUNUS
17 M

Suurvalikoimasta löytyy varmaan
pätevä ratkaisu kevään henkilöauto-
kysymykseenne.

Annamme mielihyvin tarjouksemme

Suomen Auto Oy.

Viherniemenk. 9, puh. 70950

Mitä
etuja
Teille
ostajana

on moottoriteistä

Viime vuosina on teknillinen kehitys
kaikilla aloilla ollut tavattoman vilkasta.
Eräs tyypillinen esimerkki siitä on
nopeitten moottoriteitten sijoittuminen
suomalaiseen maisemaan. Myös
K-kauppiaitten keskusliikkeen
toiminnassa on moottoriteillä oma
huomattava merkityksensä.
Ne yhdistävät suuret keskusvarastot,
K-kauppiat ja kuluttajat toisiinsa.
Kuljetukset nopeutuvat, tavarain
käsittely tulee entistä taloudellisem-
maksi ja täsmällisemmäksi.
K-kauppiat saavat tavaransa tuoreina
ja voivat tarjota Teille jatkuvasti
hyvää tavaraa.

K-kaupan
asiakkaana tur-
vaatte etunne
ostajana

 parempaa palvelua

MARIN PIIRONKI

on ikkuna marien maailmaan ●
koti syttyy iloiseksi pienin keinoin
● meiltä saa esimerkiksi tilata
rullaverhon tai puukehyksisen
kaihtimen kankaistamme ● entä
pöytäliina riemullisen säihkyvä tai
tummanpuhuva jännittävä ● "tor-
tilla flat"-tunnelma ystävien ilta-
palalle ● kynttilä Kyyrölän ruu-
kussa ● ja kankaita, kankaita ●
tervetuloa tutustumiskäynnille.

FABIANKATU 31

Majuri

P J VÄYRYNEN

Kadetti n:o 3110

Meidän

aikaan

Kolmaskymmenes
kadettikurssi
1947—1949

— Oli kulunut vajaat kaksi vuotta sotatoimien päättymisestä maamme rajojen sisäpuolella, kun julkisesti kuulutettiin XXX Kadettikurssi alkavaksi kesäkuussa 1947.

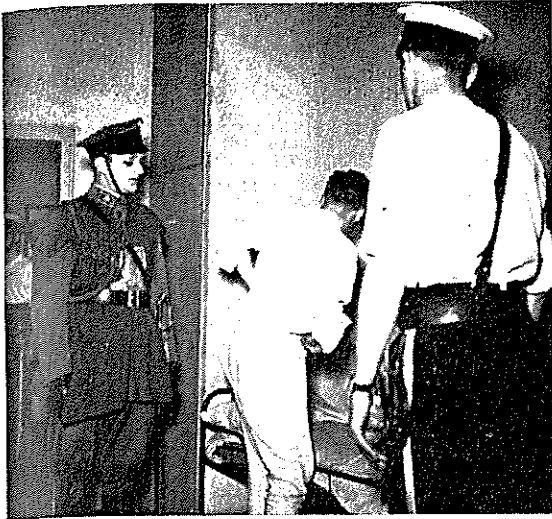
Aika oli kaikkea muuta kuin otollinen upseeriksi aikoville. Yleinen mielipide oli voimakkaasti puolustuslaitosta ja ennenkaikkea upseerin tehtävää vastaan ammattina. Ei uskottu, että pieni, sodassa juuri tappion kärsinyt valtio vielä voisi tarvita upseereita. Kysyttiin: "Mitä puolustuslaitos voi sinulle tällaisena aikana tarjota?" Mutta ehkä joku niistä kolmestakymmenestäneljästä juuri koulunsa päättäneestä tai sitä vielä jatkavasta nuorukaisesta uskalsi jo silloin ajatella: "Ehkä tässä tehtävässä voin osaltani jotenkin vaikuttaa puoluslaitoksemme ja siten koko maamme parhaaksi."

Kun silloiseen Maasotakouluun otettiin kadeteiksi nuorukaisia, joilta ei edellytetty minkäänlaista pääsyutkintoa, joka jo silloin oli yleisty-mässä muissa korkeakouluissa, ei myöskään reservin upseerin koulutusta, oli pyrkijöiden joukossa ehkä joku nuori mies, joka ei ollutkaan vakavasti harkinnut upseerin uraa. Osoituksena tästä voidaan pitää sitä, että kurssin kuluessa anoi eroa ja sen myös sai kaikkiaan 16 kadettia. Kurssin aikana eronneiden joukossa oli runsaasti myös erinomaisiksi kadeteiksi osoittautuneita miehiä, joista olisi kehittynyt varmasti myös hyviä, ammat-tinsa taitavia upseereita. Yksi heistä on myöhem-mällä kadettikurssilla valmistunut upseeriksi ja useat ovat muissa arvostetuissa tehtävissä yhteis-kunnassamme. Syitä heidän eroamiseensa saattaa olla useitakin, mutta eräänä syynä lienee oman-arvontunto, jota silloiset kasvatukseenetelmät ehkä kolhaisivat.

Aurinkoisena kesäkuun ensimmäisenä 1947 ottivat kapteeni Kai Hagelberg ja luutnantti Ermei Kanninen vastaan siviilivoittoisissa asuissa saapuneet nuorukaiset, jotka jo silloin kuvittelivat olevansa kadetteja. Tämä osoittautui kuitenkin pian harhaluuloksi. Käsité "usvaa" soveltui hyvin tähän joukkoon. Vain joukkueiden varajohtajiksi määrätyt XXVIII Kadettikurssin herrat kadetit osoittivat tähän "usvaan" tiettyä mielenkiintoa.

Maasotakoulu oli tällöin useiden upseerikurs-sien miehittämä. Kaksi vanhempaa kadettikurssia oli valmistautumassa upseerin ammattiin ja kaksi upseerien peruskurssia oli ammatillista pätevyyt-tään täydentämässä. Peruskurssi kakkosesta tuli-kin sitten veljeskurssi kolmannellekymmenennelle kadettikurssille, joka oli kolmas sodan jälkeen. Näiden kahden kurssin oleelliset virstanpylväät sattuivat samoiksi ja yhteisessä tilaisuudessa sanot-tiin jäähyväiset eräälle elämämme merkittävim-

Vas: Perinteiden vaalijain vaihto (30. kurssi luovuttaa 31. kadettikurssille)

"— nouskaa ylös, sodan jumalat kutsuvat teitä..."

"Kyllä vettä riittää..."

mistä vaiheista kesäkuun neljäntenä 1949, siis lähes 15 vuotta sitten.

Viisitoista ajastaikaa on muuttanut kadettikurs- sien luonnetta niin päivittäisen palveluksen kuin vapaa-ajankin vieton osalta. Palvelusta värittivät silloin joukon alkuaan melko vähäiset sotilaalliset taidot ja vanhat ohjesäännöt muutoksineen, muu- toksen muutoksineen ja lisäyksineen sekä uudet, vasta kokeiluasteella olevat ohjeet. Olimme tältä osin miltei samassa tilanteessa kuin I kadettikurssi yli 25 vuotta ennen meitä. Koulutettavina olivat kaikissa vaiheissa oman kurssin kadetit. Mitään varusmiesyksikköä ei silloin kuulunut Maasota- kouluun. Sotilaallisten taitojen oppiminen tapah- tui käsikädessä teoreettisen opiskelun ja käytän- nön harjoittelun kanssa. Menetelmä, mikä on jokaiselle kadettiaikansa taakseen jättäneelle tuttu. Kun kurssi oli pieni, oli koulutus tehokasta ja junailuja oli riittämiin. Santahaminan yksityis- kohdat piirtyivät jokaisen mieleen niin yöllä kuin päivälläkin. Ei tuottanut vaikeuksia määrittää mistä liekit olivat lähtöisin, kun Hämylän sauna paloi. Päivystävän kadetin apulainen sattui ole- maan tällöin kurssiltamme ja "palopäälliikkö" van- himmalta kurssilta. Kurssitalossa asuvat herrat ikivanhat totesivat lakoonisesti: "Antaa palaa, kyllä kadalik S sammuttaa. Herättäkää hänet." Kyllä hän sitten saikin päivystävän kadetin herät- tämän sammutuskomennuskunnan liikkeelle; to- sin saunakin paloi käyttökelvottomaksi.

Mitä oli sitten varsinainen kadettielämä surui- neen ja murheineen, iloineen ja riemuineen?

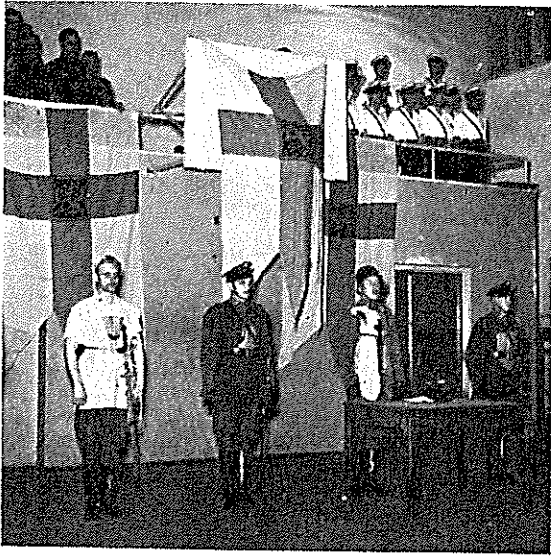
Kun kurssin alussa koulurakennuksen edustalla olevan metsikön kävyt noin viikon ponnistelujen jälkeen oli saatu marssijärjestykseen ja risut sou- dettu Lehmäsaareen "herrojen vanhempien" ju- hannuskokkoa varten, päästiin rattoisten kadetti- iltojen ja mitä moninaisimpien huvitusten pariin.

Käkikello kukkui kolmen ÄRRÄn tupakaksi, ja asut vaihtuivat ilmiömäisellä nopeudella. Ruu- dullinen paperi oli hyvässä kurssissa. Kymmenen epäonnistunutta PRONTON-ilmoitusta oli pieni määrä, hyvä jos sillä selvisi. Eivät tahtoneet pis- teet osua ruutujen nurkkauksiin, lounaan ruoka- lista saattoi muuttua päivälliseksi ja päivällinen lounaaksi monta kertaa ennenkuin ruokasalin päi- vystäjän ilmoitus oli valmis. Viimeinen nyrjähdys sitten ruokasalissa: "Herra todellinen ikivanha kaaderikadetti, ruokasalin päivystävä simppe... , lisää saa kovaa teetä ja leipää." — Haa...

Käyttäytymisen aakkosia opittiin myös Inkeri Kareen tanssikursseilla ja niitä sovellettiin käy- täntöön niin koulun omissa kuin itsekunin oma- toimisesti aikaansaamissa tilaisuuksissa. Kohokoh- tana olivat Kadettikunnan silloisen vuosipäivän 28. 1. juhlallisuudet. Vapaa-ajan vietto koulun ulkopuolella sävytti tietty hillitty käyttäytyminen. Siitä on osoituksena mm. astrarangaistusten tar- peettomuus. Kaksivuotisen kurssin aikana sattui vain kaksi viiden vuorokauden pakollista eristäy- tymistä yhteisistä riennoista.

Kadettien taloudellinen asema ei ollut kehuttava. Päivärahasta nauttivat vain ne kadetit, jotka suo- rittivat samalla varusmiespalvelusta. Tämäkin etu loppui viimeistään 440 päivän kuluttua kadetti- kurssin alkamisesta. Nuoremman kurssin kadetit saivat aikanaan va- määräyksen joukko-osastoihin aselajikoulutusvaiheessa, mutta XXX kurssi ei vielä päässyt osalliseksi tämän määräyksen suo- mista taloudellisista eduista. Ehkä tämäkin oli yksi syy rauhallisiin iltalomiin.

Suhde vanhempaan kadettikurssiin tuli varsinkin aselajikoulutusvaiheessa erittäin hyväksi. Tällöin joutuivat kummankin kurssin kadetit osallistu- maan samoille luennoille, palvelemaan rinnan sa- massa joukko-osastossa ja viettämään vapaa-

Perinteiden isä puhuu

aikansa toverillisessa kanssakäymisessä. Mutta myös nuorempiin kursseihin tutustuttiin peräti kolmen kurssin tiimoilta. Oheinen kuvasarja kertookin puolestaan ensitutustumisesta kadettikurssiin kolmekymmentäkolme ja periaatteiden vaalimisvelvoitteen siirtämisestä kurssille kolmekymmentäyksi.

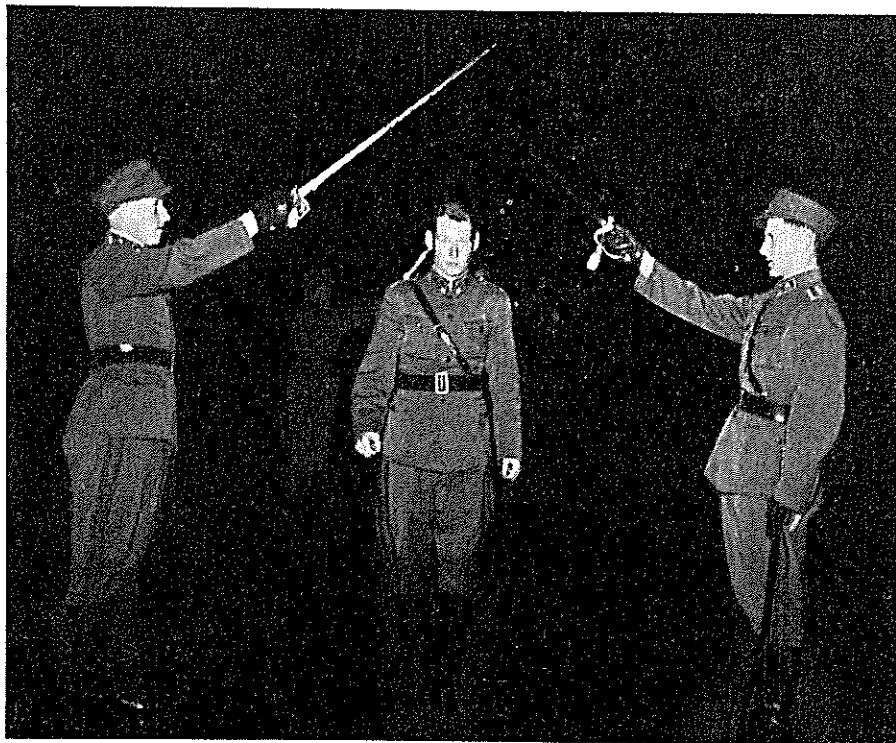
Meidän aikaamme — kävivät korkeina aallot mm ns simppuyön poistamiseksi. Mm meitä vuotta

nuoremman kadettikurssin "simppuyö" jouduttiin siirtämään muutamalla vuorokaudella. Kurssin kadeteista ainakin osa tiesi odottaa ensimmäistä yötä jonakin erikoisena eikä nukkunut. Kun seuraavakin yö meni valvovan odotuksen vallassa, olikin hermopaine jopa niin kova, että yksi "simppu" katsoi parhaaksi siirtyä upseerien peruskurssille, koska hänellä oli siihen mahdollisuus.

Kolmaskymmenes kadettikurssi pieneni, mutta sitä pontevammin astuivat jäljelle jääneet Santahaminan pölyistä, joskus kuraista tai lumikinosten peittämää tannerta ja laulu kaikui. Kurssin runoratsun hoitajan kynä piirteli milloin "Villen valitusta", milloin selitystä, että näin on:

"Saari Sandiksenpa tuolla, Kruunuvuoren toisell' puolla
tuulten tuivertama maa satureita kasvattaa.
Siellä joukko myös on yksi, jossa poikaa perätyksin enää neljätoista käy, enempää ei heitä näy.
Toiset vei hiki hei, toisilt' peekoo sisun vei mutta Hagelinpa syy se ollut ei, hei, hei.

Viidentoista vuoden takaa kaikuvat korvissamme vieläkin silloisen kadettikomppanian päällikön, everstilutnantti P J Hirvelän velvoittavat sanat: "Puolustusvoimain laatu, joka yksinomaan on ratkaiseva, määräytyy sen päällystön mukaan. Teidän mukaanne arvioidaan tällä hetkellä puolustusvoimaimme tulevaisuutta. Kurssinne on lukumäärältään hyvin pieni. Se edellyttää sitä korkeampaa laatua."

Siviileistä on tullut kadetteja

Sofilashuumoria

Kolmen natsan myrsky

Rt:n kadetit raivausharjoituksissa kesällä 1929 Harmajan kohdalla keskellä Suomenlahtea. Vanhemmat oikean- ja nuoremmat vasemmanpuoleisessa A-veneessä. Kaunis päivä menee pilveen ja tuuli kiihtyy. Nousee oikea myrsky. Harjoitusta johtava meriupseeri ei halua satamaan, vaan tahtoo näyttää "mosureille" merta. Matalapohjaiset veneet keikkuvat ja kierähtelevät kuin lastut vihaisen Suomenlahden syleilyssä, ja trallausvaijerit nytkähtelevät.

Pian nähdään oikeanpuoleisen raivaajan peräkannella kadettikersantit Hassinen ja Henriksson kalpeina istua retkottamassa reelingistä kiinni pidellen. Vesivyöryt huuhtelevat onnettomien alakerktoja. Välistä he kurkottavat sivulle ja "ruokkivat kaloja". Viereisestä aluksesta katselee vanhempien puoleen 12 vahingoniloista silmäparia.

Milloin kaksi 2.Rt-kurssin kadettia tapaa toisensa, mainitaan aina "kolmen natsan myrsky", sillä onhan vahingonilo aidoin ilo.

Maailmanmestaruus

Maailmanmestaruuskilpailuista Roomasta v 1935 palaamassa ollut Suomen ampujain joukkue matkusti laivalla Stettinistä Helsinkiin. Marsalkka Mannerheim matkusti samassa laivassa. Hän oli ollut Sveitsissä ja siellä lehdistä lukenut Sveitsin surunvoittoiset uutiset siitä, miten Suomen joukkue oli riistänyt hegemonian heiltä voittamalla kuuluisan Argentiina-pokaalin.

Illalla, kun joukkue saapui kannelle, istui Marsalkka etusalongissa ja huomattuaan ampujat kutsui joukkueen johtajan luokseen; hän kysyi: "Miksi olette niin hiljaisen näköisiä, vaikka olette saavuttaneet suuren voiton?"

Johtaja: "Meillä alkaa Suomen mestaruuskilpailut samana päivänä kun saavumme Helsinkiin."

Marsalkka: "Silloin kun minä olin nuori ja jotain oli voitettu, ei merkinnyt mitään se, mitä oli huomenna, silloin iloittiin voitosta — herroille saa kai olla lasi whiskyä. Ampukaa hyvin Helsingissä."

Ei Mäkinen, vaan Simo...

Pienistä koiruuksistaan ja huumorintajustaan tunnettu evl Simo Mäkinen oli JP 4:n komentajana. Evl Mäkisellä oli tapana komennusmiesten vaihtuessa tiedustella uusien komennettujen nimiä ym henkilötietoja.

Vuorossa on esikunnan lähetti, joka vastaa: "Jääkäri Mäkinen, herra everstiluutnantti!" Muutamana päivää myöhemmin hän tapaa kasarmin pihalla ajoneuvojensa kanssa puuhailevan jääkäarin, jonka nimeä tiedustelee. Puhuteltu vastaa tomerasti: "Jääkäri Mäkinen, herra everstiluutnantti!" Hieman vaivautuneena evl Mäkinen: "No, onko tuon hevosenkin nimi Mäkinen?" "Ei, herra everstiluutnantti. Se on Simo!"

Kenraali V P Nenonen ja savolainen tykkimies

Perkjärven tykistöleirillä oli tapana joka iltä tykin laukauksella ilmoittaa iltahuudon alkamishetki. Tykin piti pamahtaa täsmälleen klo 21. sillä jo parin sekuntin poikkeus puoleen tai toiseen aiheutti ankaran tutkimuksen ja ojennuksen onnettomalle laukaisijalle. Kontrollööri oli itse kenraali Nenonen, joka Mustankorven hovissa kello kourassa seurasi tätä tapahtumaa.

Eräänä iltana sattui laukaisuvuorossa ollut savolaispoika myöhästymään nuo kohtalokkaat pari sekuntia ja sai kutsun kenraalin luo. Kenraali selvitti pojalle täsmällisyyden tärkeyttä tykistön toiminnassa ja määräsi kaksi vuorokautta yksinkerstaista arestia, joka alkaa huomenna, lauantaina.

Patterin vääpeli oli jo ennen kenraalin luo menoa ehtinyt "puhutella" tykkimiestä ja tästä löysi nokkelaälyinen poika pelastuksen.

Saatuaan luvan puhua selitti poika varsin vakavim ilmein: "Herra kenraali, se aresti on huomenna jo aivan turha, kun se veäpel lupas hirttee minut jo tänä iltana."

Kenraali näytti aluksi hieman ihmettelevän, mutta ehkäpä katsoi jo pojan saaneen tarpeeksi ankaran rangaistuksen koska sanoi: "No se riittää, minä peruutan omani."

Vaatimukset täytetty

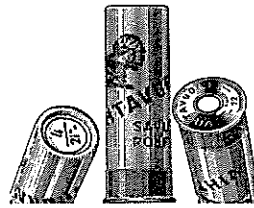
Taistelukouluun oppilaiksi komennetut luutnantit K ja H etsivät asuntoa Viipurissa 1935. Kun Majurinkatu 3:ssa rouva ovenraosta tiedusteli: "Oletteko raittiita ja kunnollisia?", vastasi luutnantti K: "Luutnantti H on raitis ja minä olen kunnollinen". — — — Luutnantit saivat asunnon.

VIHTAVUOREN

haulikonpatruunoilla mestarisaavutuksiin

Tuukka Mäkelä, moninkertainen Suomen mestari Skeet-ammunnassa, sanoo näin: "Vihtavuoren haulikonpatruunoilla olen saavuttanut parhaat tulokseni sekä kilparadoilla että metsästyksessä. VIHTAVUORI on todella laatu-ammunna, jolla kiekko särkyä ja riista kaatuu."

Tuukka Mäkelän tulokset ja sijoitukset Skeet-ammunnan

SM-KILPAILUISSA

1957	89 kiekkoa	2. sija
1958	93 "	1. "
1959	90 "	2. "
1960	97 " (SE)	1. "
1961	91 "	1. "
1962	142 "	1. "
1963	141 "	1. "

PM-KILPAILUISSA

1961	141 kiekkoa	2. sija
1963	141 "	2. "

EM-KILPAILUISSA

1961	139 kiekkoa	9. sija
1963	136 "	9. "

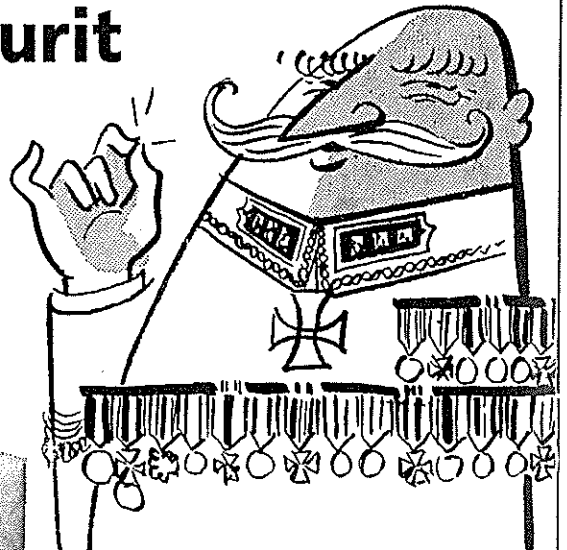
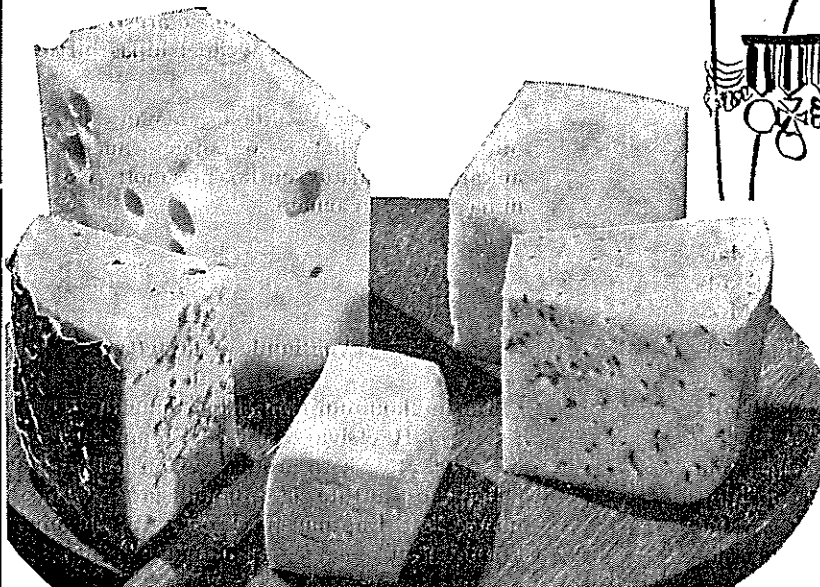
MM-KILPAILUISSA

1961	192 kiekkoa	13. "
1962	195 " (SE)	11. "

Kaikki suuret soturit

kaikkina aikoina ovat olleet juustojen ystäviä.

Eikä ihme, sillä ovathan parhaat herkut aina olleet juuri juustoja.

Kadettikoulun uusi opetusohjelma ja eräitä sen mukanaan tuomia mietteitä

Kadetti

K REHNBÄCK

Kadettipalsta

Vuosi 1962 merkitsi jyrkkää muutosta maamme upseerikoulutuksessa. Kadettikoulun opetusohjelmat uusittiin kokonaan. Yliupseerikurssit lopetettiin. Kapteenikurssien ja Sotakorkeakoulun ohjelmat ovat tutkimuksen alaisina, jotta ne aikanaan nykyisten kadettikurssien päästyä näille asteille, liittyisivät joustavasti jatkokoulutuksena kadettikoulussa nyt annettavaan peruskoulutukseen. Uuden opetusohjelman tulokset näkyvät vasta myöhemmin, joten nyt, vuoden opiskelun jälkeen on niistä vielä turha puhua. Itse uutta ohjelmaa voi sentään tutkia jo näinkin lyhyen "tutustumisen" jälkeen.

Yleisenä pyrkimyksenä näyttää olevan kadettikoulun saattaminen kilpailukykyiseksi muiden korkeakoulujen kanssa ja "akateemisen" leiman antaminen aktiiviupseeritutkinnolle. Tähän on pyritty asettamalla perusvaatimukseksi ylioppilastutkinto ja ottamalla ohjelmaan kasvatusopin approbatur-tutkinto ja pitkän kielen pro exercitio koe. Vapaaehtoisesti voi vielä suorittaa arvosanan valtio-opissa ja matematiikassa. Kasvatusopin luennot alkoivat heti syksyllä ja jatkuivat aina huhtikuuhun saakka. Välitenttien ja lopputentin perusteella ratkaistiin kuka selvisi ensimmäisestä yliopistollisesta tutkinnostaan. Kaikki eivät läpäisseet ja se tuntuu aiheuttaneen pulmia koulun johdolle. Uusinnassa nämä vähemmän innostuneet "kasvatustieteilijät" voivat yrittää toisen kerran, toivottavasti paremmalla menestyksellä. Huomatavasti mielenkiintoisempi aihe useiden mielestä lienee valtio-oppi, jota prof Brohms ryhtyi luennoimaan loppukeväältä. Kesä kuitenkin katkaisi hyvään alkuun päässeän luentosarjan. Matematiikan luennot aloitettiin koemielessä myös loppukeväältä. Tunnit pidetään palvelusajan ulkopuolella, joten tarvitaan todellista harrastusta ja intoa niihin osallistumiseen.

Muut oppiaineet ovat samat kuin entisessä opetusohjelmassa. Sotilaallisten aineiden runkona on taktiikka. Eri aselajitoiminnot nivelletään yhteen karttajarjoitusilanteissa, joita kehitellään mahdollisimman todenmukaisesti. Luokkatyön lomassa käväisemme tietenkin maastossa, paikan päällä, tiedustelemassa tai pelaamassa eri vaiheita.

Muutoksiin luonnollisesti joudutaan ottamaan jonkinlainen kanta. Yleensä se on torjuva, kun meistä ihmisistä on kyse. Sen huomasi usein tämänkin muutoksen suhteen, lähinnä silloisen vanhemman kurssin ja meidän ”nuorukaisten” välillä. Uusi ohjelma toi myös uusia vapauksia tullessaan, vapauksia joista vanhemmat eivät vielä päässeet nauttimaan. Onneksi kitka oli melko vähäistä, usein kuviteltua ja enimmäkseen vähäiselläkin huumorintajulla varustetun yksilön ymmärrettävissä. Liitos- ja saumakohdat eroavat aina ympäristöstään, mutta hyvällä liimalla ne myös varmasti pitävät.

Uutta opetussuunnitelmassa on myös jako erittäin selviin pulpettikausiin ja maastokausiin. Syksyllä ja talvella onkin kieltämättä miellyttävämpää istua lämpimässä luokassa kuin kärsiä vilua ulkona märissä vaatteissa. Vanhemman kurssin ulkoharjoitukset talven aikana toivatkin pienen lisän nuoremman kadetin nimilistaan, ”sisäolennon”, joka riutui huonosti tuuletettujen luokkien tunkkaisessa ilmassa. Ensimmäinen talvikausi päättyi varsinaisesti vasta juhannuksen jälkeen, mutta kyllä meitä sentään ryhdyttiin totuttamaan ulkoilmaan jo lumen sulamisen aikoihin. Nyt onkin jo valtaosa opiskelusta maastossa tapahtuvaa, lähinnä harjoituksia ja opetusharjoittelua. Välipaloina on suoritettu muutamia tutustumiskäynnejä, viimeksi Parolaan. Siellä opimme ainakin sen, että panssarivaunu naamioi itse itsensä: ruumiin ja kaikki sen aukot täyttävällä ja peittäväällä suunnattomalla pölypilvellä.

Opetettavien aineiden lisääminen ja sotilaallisella alalla tapahtunut yleinen kehitys on johtanut myös kurssien pitenemiseen puolella vuodella. Samalla on jouduttu ottamaan pakolliseksi pohjaksi ylioppilastutkinnon suoritus. Kurssin vahvuus antaa jonkinlaisen lupauksen kiinnostuksen lisääntymisestä upseerin uraa kohtaan, toivottavasti se jatkuu vähintään nykyisenä.

Muutos on tietenkin vaatinut paljon ylimääräisiä ponnistuksia koulun johdolta ja opettajilta, uutta on aina vaikea luoda, mutta mitään epävarmuuden tuntua ei opetuksessa ole ollut. Päin vastoin, työskentely on sujunut täysin suunnitelmien mukaan: tiiviinä, monipuolisena ja toivottavasti myös mahdollisimman tehokkaana. Tulokset näkyvät vasta vuosien kuluttua, kun joudumme käytännössä soveltamaan tietojamme ja taitojamme. Uudistukset on otettava vastaan toivorikkaasti. Entinen kadettihenki ja vanhat perinteet tulevat säilymään varmasti.

Kadetti

REINO HAAPARANTA

Välähdyksiä

La vide es sueno — Elämä on unelma, kirjoitti suuri Calderon aikoinaan. Nyt: Kuolema on kalvavan musta, tulkitsee pasifisti viimeisessä Teekkarissa. — Kadetti vain hiljaa ihmettelee uraa ja ammattia: siinä sitä on — kutsumusta.

Ja aika kuluu.

Marraskuun ensimmäinen:

— ”Juhlat on juhlistettu, mutta taas elämä voittaa!”

Välipäivinä:

— ”Herra kadetti. Pyydän esittäytyä!”

— ”Ei nuorempi kadetti . . .”

— ”Kyllä tässä koulussa ennen on pystytty . . .”

— ”Se varusmiesmäisyys. Koettakaa nyt ymmärtää, siitä kivääriryhmästä siitä on jo aika päästä eroon.”

Joulujuhlissa:

— ”Herra kadettialikersantti. Tässä se on, kaikkien pulmienne ja synkkien probleemienne ratkaisu: yläkaapinavaaja. Olkaa hyvä!

Talvella aulassa:

Päivän valopilkku ja omatoimisen ajattelun ihmelapset:

— ”Kuka oli se nuorempi kadetti, joka eilen illalla . . . ?” Elämä on joskus kovaa ja jopa vaikeaselkoista.

Kolmellakymppillä:

— ”Älä veikkonen. Älä vielä sammu — enää 25 ja risat.”

Mehunjakajan motto:

— ”Jos viimeisen kierroksen kestät, kestät loppuun, ja ehkä huomenna elämä voittaa.”

Ja ohihiihtäjä huokaa:

— ”Ko kesä tulisi, mutta ladut jäis!”

Luennoilla juhlasalissa:

— ”zzz — zz — zzzzz.”

— ”Hauki on kala. Hauki on kala. Katso kuva seuraavalta sivulta!” Se vastaa sittenkin tarkoitustaan — kasvatusoppi näet, vai oliko teillä jotakin henkilökohtaista.

Ja vaihteeksi kaupungilta:

Folkke S ja I F:n suojeluspyhimys: Pyhä Yrjö. Tunnetut ja ylen kuuluisat hahmot tavallisesti kyliltä palattua. Kukahan sanoikaan: — ”Ilo ilman . . .” Oliko se viisaampi, joka jatkoi: — ”mutta silloinkin se on keinotekoisia.” Onneksi on kehitetty käsite: kroonillinen rahapula.

Kuri:

— "Isät ja esimiehet". Kertokaa meille, mitä oli preussilaisuus. Tiedämme kyllä minne se joutui. Ristimme silmämme ja huokaamme — helpotuksesta. Vieläkin odotamme: lisää uudistuksia, tarpeellisia — välttämättömiä. Liekö se vanhempien varpailla tanssimista.

Kurssi — kadettihenki:

Vanhempi kurssi kontra nuorempi kurssi. Siinä on sitä jotakin! Veikö sensuuri sanat?

Järjen juhlaa:

Upseerikoulutus — kaikesta huolimatta — se pyörii sittenkin — uudistuksia, muutoksia, takaskeleita, sivuaskeleita, suunsoittoa, edistymistä ja kehitystä, lyhyesti kaikkea. — Ja kapasiteetti kasvaa, yli 200 luutnanttia/vuosi. Mutta liekö odotettavissa, että meitä kaikkia vielä tarvitaan — ja silloin kysytään: — "Onko pohjaa tehdä siitä järjen ja jääkärin juhlaa?"

Vastaus Kadetille N:o 1713

Hyvä Kadettiveli!

Kiitän pirteästä kirjeestäne. En julkaise sitä, koska alussa oli "vain virkakäyttöön"-leima. Toivottavasti hyväksytte vastaukseni ja tuttavallisen tyylin, vaikka allekirjoittaneen "virkaikänumero" onkin lähes kaksi kertaa omaanne suurempi!

Otan ensimmäiseksi esille kaksi arvostelunne kohdetta, joihin suhtauduin hieman sanoisinko sekavin tuntein. Saattaa olla, että ne olivat tarkoituksellisen provokatorisia, sillä kirjeenne eräänä tarkoituksena oli ilmeisesti hankkia "buffia" kirjallenne. Ensimmäinen tapaus koskee Kadettikunnan vuosikokousta, johon osallistuitte kymmenkunta vuotta sitten, ja missä sanojenne mukaan "esiintyi tavatonta muodon kunnioittamista akteineen ja toisaalta täydellistä piittaamattomuutta muodollisuuksista". Rohkenen torjua jälkimmäisen arvostelun sillä perusteella, että jo vuosia on näissä kokouksissa ollut mukana muutama lakiasiantuntija, joita myös löytyy jäsenistöstämme. Toinen asia koskee Kadettikunnan suhtautumista sotien jälkeen palveluksesta vapautettuihin upseereihin. Kenties olen ikäni puolesta jäävi vastaamaan tähän, mutta uskaltaisin silti väittää, että Kadettikunta järjestönä suhtautuu ja on aina suhtautunut myönteisesti kaikkiin evp-upseereihin ja on mahdollisuuksiensa mukaan tukenut heitä. Onhan Kadettikunnan hallituksesakin puolet sen jäsenistä evp-kadetteja. On valittavaa, jos joku yksityisen jäsenen harkitsematon lausuma on Teidätkin tässä asiassa harhautanut. Tästä huolimatta en suosittelisi esittämääne "puhdistamispuheenvuoroa", sillä useimmiten tällaisella kyseenalaisten menneiden asioi-

jatk siv 35

Oy. KUR-TO Ab.

Oy. Interarmco Ab.

HELSINKI

Uufispaloja

ATOMISUKELLUSVENEITÄ

Neuvostoliitolla on nyt enemmän kuin 12 atomisukellusvenettä. Neuvostoliittolaisten telakoiden on arvioitu voivan valmistaa 5—6 atomisukellusvenettä vuodessa. Tavanomaisten sukellusveneiden määrä nousee noin 465:een.

USA valmistaa budjettivuonna 1964 kuusi uutta atomisukellusvenettä, jonka jälkeen niitä on kaikkiaan 41 kappaletta.

Viime vuoden lopulla laskettiin Englannissa vesille ensimmäinen täysin englantilainen atomisukellusvene, joka sai nimekseen HMS Valiant. Tämän 90 metriä pitkän aluksen miehistöön kuuluu 90 henkeä.

Ranskassa otetaan ennen vuotta 1970 käyttöön kolme atomisukellusvenettä, jotka on varustettu balistisilla ohjuksilla.

Tidskrift i Sjöväsendet Jan/1964

PALVELUSAIKOJA LYHENNETÄÄN

Joulukuun alussa 1963 lyhennettiin Alankomaissa palvelusaikaa kahdestakymmenestä kuukaudesta kahdeksaentoista.

Norjassa astuivat uudet palvelusajat voimaan vuoden vaihteessa. Maavoimien koulutus tapahtuu nyt kahdessatoista sekä laivaston ja lentojoukkojen koulutus viidessätoista kuukaudesta aikaisempien kuudentoista ja kahdeksantoista asemesta.

Israelissa on tehty päätös lyhentää miesten asepalvelus 30 kuukaudesta 24:ään ja naisten 24:stä kahteenkymmeneen.

Allg Schweizerische Militärzeitschrift 1/64

NATO-harjoitus Norjassa

Pohjois-Norja tulee keväällä olemaan ensimmäistä kertaa NATO:n sotaharjoitusten keskipisteessä. Harjoituksessa kokeillaan Narvikin pohjoispuolella olevan Prikaati Nordin vahventamista nopeilla ilmakuljetuksilla. Prikaati Nord on norjalainen valioyhtymä. Muut harjoitukseen osallistuvat joukot ovat amerikkalaisia sekä eräiden Keski-Euroopan maiden yksiköitä.

Wehrkunde 2/64

RUOTSALAINEN KULJETUS-PANSSARIVAUNU

Ruotsissa esiteltiin julkisen sanan edustajille uusi panssaroitu tela-ajoneuvo, Pbv 302, viime syksynä. Tämä 270 hv:n dieselmoottorilla varustettu vaunu painaa 13,5 tonnia ja se voi kuljettaa yhdeksän miestä tai 2 tonnia tavaraa. Vaunun miehistönä on johtaja, ajaja ja ampuja.

Panssarbandvagn 302 on tarkoitettu panssariyhtymien jalkaväen ajoneuvoksi, mutta se voidaan vähäisin muutoksien varustaa myös komento- ja tj-vaunuksi sekä patteriupseerin vaunuksi. Suunnittelu ja valmistus ovat kokonaan ruotsalaista alkuperää. Vaunuaseena on 20 mm:n automaattikanuuna, jolla voidaan ampua sekä ilma- että maamaaleja. Kuljetettava miehistö voi tarvittaessa osallistua tulitaisteluun hydraulisesti aukaistavista kattoluukuista. Vaunun huippunopeudeksi on ilmoitettu maantiellä 65 km/t ja vedessä 7 km/t.

Armé Nytt 5—6/63

NEUVOSTOLIITON MERIVOIMAT

Neuvostoliiton merivoimien tonnisto nousee nykyisin 1,6 miljoonaan ja henkilöstö n 500.000:een.

Sukellusvenelaivasto käsittää kaikkiaan n 450 venettä. Näistä on 70 sijoitettu Itämeren-, 150 Jäämeren-, 120 Kaukoidän- ja 60 Mustanmerenlaivastoon. Suurin osa veneistä on valtamerisukellusvenettä.

Viime aikoina ovat ohjushävittäjät saaneet tärkeän sijan laivastoyksiköissä. Näitä aluksia, jotka on varustettu pinnasta-pintaan sekä it-ohjuksilla, on käytössä kaksikymmentäkaksi. Muita pinta-aluksia on mm 19 risteilijää, 110 hävittäjää sekä yli 400 pienempää alusta. Viimeksi mainitussa ryhmässä on mm uusia "Osa"-torpedoveneitä, jotka on varustettu noin 100 km kantavilla ohjuksilla.

Meri-ilmavoimien konemäärä on arvioitu yli 750:ksi.

Länsivallat ovat todenneet huolestuneina, että Itämeren alueella on perustettu myös merijalkaväkijärmeijakunta, jolla on käytössään mm 1200—3000 tonnin maihinnousualuksia ja 120—460 tonnin maihinnousuveneitä.

Wehrkunde 1/64

LENTOTIEDUSTELU

Viimeisimmässä Interavian numerossa käsitelään usean kirjoituksen sarjalla lentotiedustelun nykyistä vaihetta ja mahdollisuuksia lentokaluston, kameroiden sekä filmimateriaalin osalta.

USA:n maavoimien organisaatiossa esiintyvään lentotiedustelukomppaniaan kuuluu mm kaksi Mohawk ryhmää (á 2 konetta), joista ensimmäinen on varustettu tiedustelututkilla ja toinen infrakalustolla. Yhdellä ryhmällä 12 M Q M-57 A tiedustelurobottia.

Grumman OV-1 Mohawk on kaksipaikkainen maavoimien tiedustelukone. Sen varustukseen kuuluu KA-30 kamera sekä B muunnoksessa lisäksi APS-94 tutka. Tutkakuva otetaan filmille, joka kehitetään automaattisesti ja voidaan pudottaa tarvitsijoille.

RF-101 C Voodoo on USA:n taktillisten ilmapvoimien tällä hetkellä käytössä oleva tärkein tiedustelukone (1,5 mach) jota on valmistettu 327 kappaletta. Voodooossa on tavallisimmin neljä tai kuusi kameraa, jotka voivat olla mm KA-2 (305 mm polttoväli) ja KA-18 (152 mm) kameroita tai KA-52 panoraamakamera. Mainittakoon, että lehdessä on artikkeli, jossa selvitetään Voodooon tiedustelulennon suoritus, kuvien valmistaminen ja tutkiminen.

Mirage 3 tiedustelumuunnosta 3 R on tilattu Ranskan ilmavoimille 50 ja Sveitsiin 20. Osa koneista on jo käytössä. Tämän tyyppin kameravarustuksena on tavallisesti viisi Omera 31 kameraa. Sama kamera on otettu käyttöön myös ruotsalaisen Drakenin tiedustelumuunnoksessa.

Interavia 2/64

ATOMIKRANAATTI

USA:ssa on kehitetty 155 mm:n haupsille, jonka kantama on n 15 km, atomikranaatti. Tämän kuuden tuuman kranaatin räjähdysvaikutuksen ilmoitetaan vastaavan useita satoja tonneja dynamiittia. Kranaatin sarjatuotanto on alkamassa ja "ensi tilassa" sitä tulaa jakamaan USA:n ulkomailla oleville joukoille.

Allg Schweizerische Militärzeitschrift 1/64

OIKAISU

4.RT-KURSSI JA 8.ME-KURSSI 30-VUOTIAITA

Lehtemme viime numeroon oli tullut valitettava virhe. Kadettikurssien kuulumisia palstalla olivat 4.Rt-kurssi ja 8.Me-kurssi väärillä numeroilla (2. ja 7.).

SUOMEN KADETTIKOULUN VAIHEITA

Kylkiraudan numerossa 2/1963 oli kirjoitus Suomen Kadettikoulun vaiheita 1819-1903, jossa oli mm luettelo 23. 8. 1902 upseereiksi ylennetyistä. Korjauksena todetakaan, että luettelossa mainitut olivat viimeiset Suo-

men Kadettikoulussa opintonsa aloittaneet. Elokuun 23. p:nä 1902 opintonsa päättäneet olivat sensijaan:

Strömberg, Tor Maxim
Collan, Karl Johan Mikael
Voss-Schrader, Karl Emil Fredrik
Aminoff, Torsten Ivan
Spåre, Torsten Wainö Waldemar
Poppius, Einar Gustav
v Kraemer, Karl Gustav Robert
Kihlström, Axel Woldemar
Björkqvist, Henrik Felix
Åkerman, Erik Torsten
Sahlberg, Axel Wainö
Spåre, Feodor
Leander, Alexander August
Forsell, Johan Viljo Reinhold
Hamberg, Albert Alexander

Toimitussihteeri

Vastaus...

den peukaloimisella, saatujen kokemusten mukaan, revitään enemmän kuin rakennetaan. Olemme varmasti yhtä mieltä siitä, että Kylkiraudan palstoilla on pyrittävä "rakentamaan" oman veljespiirimme ulkopuolellekin.

Kylkirautaa koskevat mielipiteenne olivat erittäin hyödyllisiä. Toivottavasti niihin ei sisällynyt "imartelua"! Lehtemme eräänä pyrkimyksenä on avartaa jäsenistömme näköpiiriä sotilaallisen sektorin ulkopuolelle. Toimitussihteerinä uskallankin vedota kaikkien jäsentemme apuun eri alojen asiantuntijoiden kirjoitusten saamiseksi Kylkirautaan.

Voin vakuuttaa, että Kylkirautaa kiinnostavat nimenomaan reserviin siirtyneet jäsenemme. Henkilökohtaisena mielipiteenäni, mikä tietämäni mukaan on myös Kylkiraudan koko toimituskunnan mielipide, rohkenen jopa väittää, että Kylkirauta on ennen kaikkea Kadettikunnan johdon näkyvin ja tehokkain yhdysside evp-jäseniinsä. Tämän vuoksi ovat evp-jäsenten lehden sisältöä koskevat aloitteet erittäin tervetulleita. Esittämäänne toivomusta ylennysten, erojen jne seuraamisesta Kylkiraudan palstoilla aiotaan kokeilla. Evp-jäsenten siviiliuran osalta se käynee päinsä vain sillä edellytyksellä, että kurssit järjestävät "yhteyshenkilö" välittämään tietoja toimitussihteerille.

Kirjallisuuden seuraamiseen ovat mahdollisuudet rajoitettuja. Ammattikirjallisuutta koskevia arvosteluja on säännöllisesti Sotilasaikakauslehdessä. Mahdollisuuksien mukaan pyrkii Kylkiraudan esittelemään ainakin jäsentemme kirjoittamia teoksia. Sallittakoon allekirjoittaneen tässä yhteydessä toivottaa menestystä teoksellenne ja ilmoittaa lehden lukijakunnalle, että "Kirjeitä niiltä, jotka halusivat elää" on Kadetti n:o 1713:n käsialaa!

Toisen polven kaaderin terveisin
Toimitussihteeri

Sotilashuumoria

Oikea vastaus

Kapt K oli v 1937 Sotakorkeakoulun sisäänpääsytutkinnossa. — Sotahistorian suullisessa kuulustelussa teki maj J O Hannula hänelle kysymyksen, jossa tiedusteli erästä Balkanin pikku-sotaa, lähinnä, koska tuollainen sota käytiin. K:lla ei ollut yhtään käyttökelpoista mielikuvaa tuon sodan suhteen, mutta aina nokkelana ja sanavalmiina hän konstruoi seuraavan vastauksen:

"Herra majuri, siitä päättäen, mitä minä olen jättänyt lukematta, sota käytiin 1900-luvun alkuvuosina."

Ei tuntenut

Sotilaspastori M ajaa siviilipukuisena omalla autollaan kasarmin portille. Vartiomies tiukka kulkulupaa.

Pastori: "Ettekö tunne minua?"

Vartiomies: "En tunne, herra pastori."

Turun Asennuspaja

SUUNNITTELEE JA URAKOI:

- maaseutusäkkölaitoksia ja erillisiä muuntopiirejä sekä vanhojen verkostojen peruskorjauksia
- maa- ja merikaapelointeja
- satama-, katu- ja tievalaistuksia
- laivasähköistyksiä
- laivaradiolaitteitten asennuksia ja huoltoa
- sekä urakoi kerrostalojen, kuten sairaaloiden ja koulujen, sekä tehdas- ja asuinrakennusten sähköasennuksia

TURKU - Kristiinankatu 4 - Puh. 20052

Tunnustettua täysipainoista suomalaista muotoilua.

Design: Tapio Wirkkala

A Ahlström Osakeyhtiö
KARHULA-IITTALA

Sisällysluettelo

	Sivu
Lähetystöneuvos Mariti Lintulahti: Ajankohtaisia kuulumisia Japanista	4
In Memoriam	9
45 vuotta I Kadettikurssin alkamisesta	10
Uusia kenraaleita	12
Maj N Lappalainen: Suomalaiset soturit vierailta taistelukentillä	13
Kuvasatoa	23
Maj P J Väyrynen: Meidän aikaan	26
Sotilashuumoria	29
Kadettipalsta	31
Vastaus Kadetille n:o 1713	33
Uutispaloja	34

RAKENNUSTOIMISTO

JUHO L. AALTO

HELSINKI

Tehtaankatu 10

Puh. vaihde 10 601

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 62

Päätoimittaja: evl E Korpikoski, PEjärj-os,
puh 625801/2231

Toimituskunta:

evl E Korpikoski (phj), maj:t P Ojanperä (siht),
J Valtanen, N Lappalainen, kapt:t A Pajunen,
A Lauri ja maist U Ryönänkoski

Toimitussihteeri: kapteeni A Lauri,
Pääesikunta, puh. 625801/2628

Ilmoitukset: ltn V Levomäki, Pihlajatie
26 A, puh 484362

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:
rouva Irja Wonkka, Liisank 1, Helsinki,
12681/333

Kuvalaajat: Helander-Kliché, Helsinki,
puh 632042

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto,
Fredrikink 16 A, 625801/2177 tai 57384

POSTISHIRTOTILI 30 909

Luja urakka

Telaketjut pientarettä kyntää,
jalkaväki metsikössä ryntää,
pioneerit siltaa purkavat ...
— Sinkoo siinä hikipisarot,
vaan ei yksikään jää jälkeen muista,
kun on jäntereissä Vaasan ruista!

VAASAN leipäkorin
parhaiksi
paloiksi
leipää